

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Sestdiena, 1995. gada 14. oktobris

Nr. 76 (6631)

Par būvniecību un būvētajiem Līvānu pilsētā

Laiks, kad Līvāni bija rūpniecības pilsēta, nu jau palicis vēsturei. Tāpat kā slavenais lozogs «Вас приветствует город химиков, строителей, стекольщиков», kurš rotāja gaisa tiltu Līvānos virs Daugavpils — Rīgas šosejas.

Laiki mainījušies, un, apstākļu spiesti, liela daļa ķīmiķu un stiklinieku «pārkvālicējušies» par tirgotājiem. Arī vērienīgās celtniecības laiks aizgājis pagājībā — no kādreizējām sešām celtniecības organizācijām Līvānos palikusi viena. Un par savulaik rosīgo celtniecību pilsētā liecina vien nepabeigtie daudzstāvu nami, par kuriem diez vai kāds tik drīz izrādīs interesi, jo nav naudas, lai tos uzceltu līdz galam, lai nojauktu, — arī nav naudas. Ir neomulīgi skatīties, kā objekti, kuros ir ieguldīti paprāvi līdzekļi, vienkārši iet bojā. Ne tikai līdz galam neuzcelti, arī savulaik apdzīvotas mājas.

Tā tas notiek ar 5 stāvu ēku Rīgas ielā 26/28, kādreizējo kopmītni, kura jau vairākus gadus stāv tukša un kļuvusi gandrīz vai leģendāra. Nadzīgie līvānieši demontējuši (izdemolējuši) visu, ko varējuši saviem spēcīņiem, atstājuši tikai ēkas ārienes un pārsegumus. Nesen par šīm sienām ieinteresējās a/s «Starpasaimniecību būvindustrijas fonds» (SBF), apņemoties tās nojaukt, bet pārējināja un izrēķināja, ka šis darbs neatmaksājas. Un tā nu ēka mierīgi stāv tālāk.

Kaut gan — nav jau tik bēdīgi ar to celtniecību Līvānos. Lai arī daudzstāvu māju pilsētā tā droši vien vairs nebūs, būvniecība pilnīgi apstājusies nav. Rosīgi ceļas privātmājas, pie jau esošo māju sienām «lipinās» klāt koka «arhitektūras brīnumi», saukti par tirgotavām. Kādreiz celtās ēkas tiek arī dažādi pārbūvētas un izkrāsotas neparastās krāsu kombinācijās. Cerēsim, ka jaunā pilsētas arhitekta Ineta Teseļska prātīs šo privātuzņēmēju «izkrāsošanas un pārbūvēšanas prieku» ievirzīt saprātīgā gultnē.

Bet tiek celtas pilsētā šodien arī tādas ēkas, kuras patiešām būtu vērts pieminēt.

Viena no tām ir izraisījusi gan patiesu interesi, gan neizpratni un nosodījumu līvāniešu vidū. Tā ir valsts a/s «Latvenergo» Austrumu elektrotīklu Līvānu elektrosistēmas tīklu rajonam piederošā ēka Dubnas krastā. Līvāniešu izbrīnu var saprast, — no kurienes «Latvenergo» atrodas līdzekļi tāda apjoma celtniecībai, ja pašstāvīgi Latvijā tiek popularizēti, ka šī valsts akciju sabiedrība cīnās ar finansiālajām grūtībām.

Taču, kā noskaidrojās sarunā ar Līvānu elektrisko tīklu rajona priekšnieku Ivanu Lukašonoku, nekādi lieli «finansu pārķāpumi», ceļot šo ēku, nav izdarīti. Viss ir daudz vienkāršāk. Liela daļa celtniecības materiālu tika sagādāti vēl padomju varas laikā par toreizējām cenām, jo bija paredzēts uzbūvēt trešo stāvu enerģētiku dzīvojamajai mājai un piešķirt dzīvokļus vēl četriem strādājošajiem. Tā kā pilsētā būvējās daudzstāvu nami (kuri tagad stāv nepabeigti), šo papildstāvu celt neatļāva. Sagādātos celtniecības materiālus enerģētiķi nolēma izlietot garāžās un darbnīcu celtniecībai, jo tie koka šķūņi, kuros stāvēja viņu darbam nepieciešamā tehnika, tai nebija piemēroti.

Otra problēma enerģētiķiem bija administratīvā ēka, kura atradās dzīvojamā mājā, un cilvēki tur strādāja un strādā vēl joprojām pilnīgi nepiemērotos apstākļos. Tāpēc arī tika projektēts šis komplekss, kurā apvienotas garāžas un darbnīcas 1. stāvā ar pārējām enerģētiķu darbam nepieciešamajām telpām 2. stāvā. Šī projekta autori ir Preiļu rajona arhitektu grupa V.Nikolajeva vadībā. Bet ēkas būvdarbus 1994. gada sākumā uzsāka un šogad pabeigs SIA «Gādība» no Daugavpils.

Apskatot visas jaunās ēkas telpas, var tikai apbrīnot, cik kvalitatīvi veikta telpu apdare. Līvānu elektrisko tīklu rajona strādājošajiem būs lieliski darba apstākļi, jo te viss ir pārdomāts un radīts viņu ērtībām. Atbrīvotās telpas dzīvojamajā mājā paredzēts izremontēt un atdot strādniekiem. Bez tam — darbinieku dzīvošana blakus tehnikas bāzei nodrošina arī operatīvāku darbu.

Lukašonoka kungam ir taisnība tajā ziņā, ka pilsētā būs par vienu jaunuzceltu un skaistu ēku vairāk. Un, ja Līvānu elektrisko tīklu rajona priekšnieks šos līdzekļus ēkas celtniecībai vārda visticākajā nozīmē nebūtu «izplēsis» no a/s «Latvenergo», tad šāda ēka tiktu uzcelta nevis Līvānos, bet citur Latvijā, ja vispār šo naudu izmantotu celtniecībai, jo līdzekļi jau šajos laikos neizmantoti nepaliek.

Un jauztraucas ir ne jau par to, ka kāda organizācija ceļ sev darba telpas, bet par to, ka ar vieglu roku tiek izvazāts viss no bijušajām rūpnīcām, atstātas pusuzceltas mājas, viss nolaists uz grunti un pēc tam «godīgi» noprivatizēts par lētu naudu.

Tiem, kas uztver šo enerģētiķu māju kā lielu «grēku» darbu, der atgādināt, ka «savtīgie» enerģētiķi ir izdarījuši arī

labus darbus — rekonstrējuši simtiem kilometru zemsprieguma līniju, kā arī Līvānos nomainījuši gandrīz visas novecojušās elektropārvades līnijas pret jaunām.

Daudz lēnāk, bet uz priekšu virzās Līvānu pirts būvniecība Daugavpils ielā, ko saviem spēkiem veic SIA «Paozoli», kas ar direktoru Vitāliju Gabrānu priekšgalā ir pirts saimnieki. Vecā pirts ēka ir iekļauta jaunās projektā.

Celtniecība sākusies pirms diviem gadiem. Pašreiz šajā kompleksā darbojas ķīmiskā tīrītava, veļas mazgātava un pirts. Visi iegūtie līdzekļi no tām tiek novirzīti tālākiem būvdarbiem, jo kredītus SIA «Paozoli» neņem, tāpēc tiek meklēti ceļi, kā un ko darīt lētāk. Pirts saimnieki paši saviem spēkiem ir pārbūvējuši arī apkures katlu, kur tagad kā kurināmo izmanto zāģu skaidas, kas arī ļauj ietaupīt līdzekļus.

Pagaidām istas skaidrības nav ar ķīmiskās tīrītavas ēku, kurā ir SIA «Paozoli» iekārtas, bet ēka pieder Līvānu pašvaldībai. Ja neizdosies to nopirkt (par ēku tiek prasīta liela summa), kā izteicās Gabrāna kungs, tajā netiks atstātas arī ķīmiskās tīrītavas iekārtas.

Dārgi pirtij izmaksā arī pilsētas kanalizācija. Neskatoties uz to, pirts īpašnieki ir atraduši iespēju reizi nedēļā pilsētas maznodrošinātajiem iedzīvotājiem piešķirt atlaides uz mazgāšanos. Domājot par līvāniešu ērtībām, šajā kompleksā vēl ir paredzētas mazgāšanās kabīnes ģimēnēm, sauna, baseins, bārs (jau iekārtots), frīzētava, bet kompleksa 2. stāvā liels saimniecības preču un celtniecības materiālu veikals.

Tomēr, ja šis komplekss izrādīsies nerentabls, tad visu 1. stāvu iecerēts pārveidot par alus darītavu. Kaut gan Vitālijs Gabrāns ir pārliecināts, ka līvāniešiem vairāk vajadzīgs būs pirts komplekss nevis alus darītava.

Arī tirgus «Viktors-I» direktors un uzņēmējs Viktors Ivanovs ir iecerējis realizēt savu būvdarbu ideju. Viņš plāno uzbūvēt Līvānos moteli ar nelielu viesnīcu, kafējnicu, autostāvvietu un autoservisu. Cerēsim, ka drīz šai idejai būs arī reāls segums.

Pašreiz netālu no Līvānu virsmēžniecības tiek uzstādīts vēl kāds objekts — 60 m augsts televīzijas tornis ar trim atsaistēm. Darbu pasūtītājs ir Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs, kas veic TV raidītāju tehnisko nodrošinājumu. Pamatus tornim lika Līvānu PMK, bet pašu torni uzstādīs poļu firma.

Tornis nodrošinās labāku TV programmu uztveršanu, darbosies kā stacija mobilu telefonu sakaru tīklam, kā arī tas būs posms valdības sakaru līnijai, un, ja Līvānu TV uzstādīs attiecīgu aparatūru, tai būs iespējams pieslēgties pārējām Latvijas reģionālajām televīzijām.

Daina Kursīte

● Attēlā: Līvānu elektrisko tīklu rajonam piederošā ēka — lielākais šī gada celtniecības objekts pilsētā.

Andra Kursiņa foto

Kārtējie viesi no Dānijas

Nesen mūsu rajonā viesojās Dānijas organizācijas pārstāvji, kura nodarbojas ar humanās palīdzības vākšanu un nosūtīšanu Austrumeiropas bērniem. Pēdējo reizi Preiļos viņi bija šīs vasaras vidū, apskatīja slimnīcu, Salenieku pansionātu, ievāca ziņas par nepieciešamākajām mantām.

Sajā vedumā dāņi bija sagatavojuši funkcionālās gultas, kuras ir ļoti nepieciešamas Preiļu slimnīcas ķirurģijas nodaļai. Viņi atveda arī gultas veļas komplektus un ģipša saites, kā arī drēbes un apavus. Preiļu 1. vidusskolas sportotāji saņēma sporta tērpus komandai.

Humānajā vedumā bija arī invalīdu ratīni un staigulīši. Daļu saņēma ķirurģijas un terapijas nodaļas, pārējo — Salenieku pansionāts.

Dāņu viesi rajonā uzturējās trīs dienas. Viņi apmeklēja pansionātu. Tiesa, ārzemniekiem ir grūti saprast, kā vienā nelielā telpā cauru diennakti var uzturēties seši vai septiņi guļoši slimnieki. Bet viesus pārsteidza, ka arī šādos smagos apstākļos pansionāts ir sakopts un tīrs. Visai satriekti viņi jutās pēc Aglonas lauku slimnīcas apmeklējuma, jo tajā brīdī tur atradās tikai trīs bērni, kas tur ievietoti sociālajās gultās un viena slima sievietē. Viņu viedoklis bija tāds, ka šādā situācijā slimnīcas pastāvēšana ir problemātiska.

Preiļu slimnīcas direktore Irēna Vaivode dāņu vīzīti vērtēja tā: «Protams, palīdzības sūtījumi ir ļoti patīkama lieta, it īpaši, ja atved viedelīgtākas un nepieciešamākas mantas. Taču neviens ārzemnieks mums nespēs dot visu, ja paši necentīsies. Tagad gudrojam, kā atdot astoņus tūkstošus latu lielo parādu par medikamentiem. Tuvojas apkures sezona, un tad ar līdzekļiem būs vēl knapāk.»

Mācības pagastu vadītājiem

11. oktobrī uz kārtējo informatīvo dienu rajona padomē bija uzaicināti pagastu padomju vadītāji. Ar viņiem runāja akciju sabiedrības «Preiļu siers» direktors Jāzeps Šnepsts. Rūpnieciskās ekonomiskās situācija pamazām nostiprinās. Taču viņa aicinājumu atbalstīt piena piegādi akciju sabiedrībai daļa pagastu priekšsēdētāju uztvēra skeptiski. Liela daļa piena joprojām aizplūst uz kaimiņu rajonu piena pārstrādes uzņēmumiem, kuri par produkciju norēķinās regulāri. Nākotnes perspektīva «Preiļu sieram» ir laba, tāpēc pašu uzņēmuma atbalstīšana tagad ir ļoti aktuāla.

Otrs svarīgākais informatīvās dienas jautājums — privatizācija. Rajona padomes jurists Edgars Mukāns pagastu padomju priekšsēdētājus detalizēti iepazīstināja ar diviem pamatlukumiem — «Par valsts un pašvaldību īpašumā esošo objektu privatizāciju», «Par valsts un pašvaldību dzīvojamu māju privatizāciju». Tika runāts arī par to, kā jāstrādā privatizācijas komisijām. Izrādās, ka vienā otrā pagastā tās vēl nemaz nav izveidotas.

Par to, kā darbojas rajona privatizācijas komisija, stāstīja tās priekšsēdētājs Andris Jermolajevs. Viņš klausītāju uzmanību pievērta objektu novērtēšanai, zemes jautājumu risināšanai. Privatizējamo objektu novērtēšanai atvēlēti astoņpadsmit mēneši. Bet kā to darīt, istas skaidrības vēl nav, jo MK kavējas ar noteikumu sagatavošanu.

Rajona padomes pašvaldību darba koordinatore Ainas Pastores viedoklis ir tāds, ka pagastu vadītājiem centīgāk vajadzētu izstudēt abus likumus. Tie ir saprotami un skaidri, tāpēc nevajag gaidīt, lai kāds atkal pasaka priekšā.

Privatizācijas komisijām paredzams garš un nopietns darba posms. Lai tam labāk sagatavotos, 15. novembrī rajona padome organizē mācības, uz kurām ieradīsies Valsts īpašuma fonda un Latvijas Privatizācijas aģentūras darbinieki.

L.Kirillova

Aktualitāte

Celulozes milzis Līvānos — nepalaidīsim garām šo iespēju!

◆ Pēdējā laikā gan republikas presē, gan mūsu pašu laikrakstā jau vairākkārt bija parādījušies informācija par milzīgu celulozes kombināta celtniecību Latvijā. «Novadnieks» iepriekšējā numurā varējāt lasīt Dainas Kursītes sagatavoto materiālu, ko par šo lietu domā Līvānu pilsētas domes deputāti, jo tieši Līvāni ir viens no reālākajiem pretendentiem kombināta celtniecības vietai. Šoreiz — par celulozes ražošanu Baltijā, kāpēc kombināta celtniecība ir izdevīga Līvāniem, kāpēc Līvāni var kļūt par ērtāko būvdarbu vietu.

Eskaits Baltijas valsts pirmskara vēsturē liecina, ka Latvijā, Lietuvā un Igaunijā tika daudz ražots celulozes un papīra. Šī produkcija bija arī izdevīga eksporta prece. Padomijas gados katrai rūpniecībai bija sava šaura specializācija, tāpēc dažos neatkarības gados bija jāmaina ražošanas profils, jāgādā jaunas tehnoloģijas un iekārtas. Pašreizējās Baltijas valstīs ir samērā nelielas celulozes rūpnīcas, kuru jauda nav pietiekama, lai apmierinātu vajadzības.

Kopējās papīra un kartona ražošanas jaudas Latvijā ir apmēram 150 tūkstoši tonnu gadā. Bet jau 1993. gadā pēc statistikas ziņām ražošana bija samazinājusies līdz 52 tūkstošiem tonnu. Toties papīra patēriņš ir samazinājies tikai nedaudz. Skaidrs, ka šādā situācijā papīru vajag importēt. Pēdējo gadu laikā galvenais papīra importētājs uz Baltiju, protams, ir Krievija. Jūtami audzis arī imports no Zviedrijas un Somijas.

Valsts mežu dienesta speciālists, profesors Arnis Treimanis, kurš vada projekta izpētes grupu, aprēķinājis, ka jau 1993. gadā importētā papīra un kartona vērtība Latvijā pārsniegusi desmit miljonus ASV dolāru. Straujiem tempiem pieaugu papīra eksports, šogad tas varētu pārsniegt vienu miljonus tonnu. Gatavie grēka darbi — vest projām lielisku papīra ražošanu par nedaudz dolāriem, bet tajā pat laikā iepirkt daudz un dārgu papīru. Peļņa no tā visa nāk tikai starpniekiem un transportētājiem.

Kļūvis zināms, ka Somijas firmas Jaakko Poyry AB Zviedrijas filiāle kopā ar Latvijas speciālistiem izstrādās celulozes rūpniecības celtniecības priekšprojektu. Konkursā piedalījās trīs ārvalstu firmas, tās tika vērtētas pēc desmit kritērijiem. Uzvarētājfirmas esot liela pieredze daudz modernu rūpniecību projektēšanā pasaulē. Cerams, ka priekšprojekta izstrādāšana kopā ar Latvijas speciālistiem varētu sākties jau tagad, oktobra vidū, un nākamā gada martā projekts būtu gatavs. Tikai pēc tam arī būs zināma vieta, kur tiks celta celulozes rūpniecība. Pagaidām kā līc vērtīgi tiek izskatīti divi varianti — Jēkabpils rajons un mūsu Līvāni.

Fakts, ka rūpniecības celtniecība varētu iz-

maksāt no 700 miljoniem līdz 1 miljardam ASV dolāru, ir ievērojams ciniņš. Tā varētu tikt uzcelta divarpus līdz trīs gadu laikā no darbu uzsākšanas. Gan Līvāniem, gan mūsu rajonam un visam Latgales reģionam tas var kļūt ne tikai par glābšanas salmiņu, bet varētu nostāties, kas ļautu noturēties pārejas vilņos no centralizēti plānotas ekonomikas uz tirgus ekonomiku.

Speciālisti pārliecina, ka iebildumiem par elektroenerģijas trūkumu celulozes ražošanai nav pamata. Tieši pretēji — enerģijas tiek saražots vairāk, jo mūsdienīgā rūpniecība, patērējot 690 kilovatstundas vienai tonnai celulozes, iegūst 1340 kilovatstundas, ja ir uzstādīta turbīna. Rūpīgi, protams, ir jāapsver jauncelamās rūpniecības ietekme uz apkārtni un transportējamo.

Bet tagad konkrēti par Līvānu priekšrocībām. Sāksim ar to, ka līvāniešu kombināta celtniecībai var piedāvāt kādreizējā eksperimentālā mājū būves kombināta ēkas un apkārtni teritoriju vairāku desmitu hektāru platībā. Celtniecība nav jābūvē klājā laukā, līdz celtniecības laukumam nav jābūvē arī sliežu pievadceļš, tas vēl ļoti labi saglabāties no tiem laikiem, kad visas pilsētas rūpniecības strādāja ar pilnu jaudu. Līvānos ir arī maģistrālais dzelzceļš, bet stacijas jaudas ļauj diennakti izkraut un iekraut piecus līdz sešus dzelzceļa sastāvus.

Nebūs izjūtams arī ūdens trūkums, jo garām tek Daugava un Dubna. Kombināts dar-

bosies slēgtā ciklā, tāpēc nav pamata uztraukumam, ka notekūdeņi ieplūdi abās upēs. Līvāni pieslēgti maģistrālajam gāzes vadam Rīga — Daugavpils, ir gāzes sadales stacija, elektrotīklu sistēma un kanalizācija, kā arī ļoti jaudīgs autotransporta uzņēmums.

Vēl viens pluss — pārsimt metrus no iespējamās celtniecības vietas atrodas kļēģu rūpniecība, kas varētu daudz līdzēt jaunās būves celtniecībā. Tur ir iespējams montēt arī metāla konstrukcijas. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību «Līvānu PMK» darba kārtībā ir betona mezgls. Pilsētā ir daudz kvalificētu celtnieku, inženiertehnisko darbinieku, ķīmiskās rūpniecības speciālistu, kuru apmācībai nevajadzēs tērēt tik daudz līdzekļu, kā tas vajadzīgs, lai sagatavotu pilnīgi no jauna.

Līvānu attīrīšanas iekārtu diennakts jauda ir 7000 kubikmetru diennakti, pašreizējais noslogojums ir tikai 2300 kubikmetru. 1991. gadā pilsētas rūpniecības uzņēmumi patērēja 5 miljonus kubikmetru ūdens, pērn vairs tikai 822 tūkstošus kubikmetru. Elektroenerģijas patēriņš 1991. gadā bija 103 miljoni 970 tūkstoši kilovatstundu, 1994. gadā — tikai 7 miljoni 135 tūkstoši kilovatstundu. Tātad iespējas ir lielas.

Labas nosacījums celulozes un papīra rūpniecības attīstībai ir arī tas, ka apmēram 42 procentus no Latvijas teritorijas klāj meži. Un kur tad vēl krūmi un krūmāji, kas pēdējo gadu desmitu laikā leņki saauguši grāvjos, laukmalēs un tīrumu stūros. Gadu gadiem būs ko zāģēt, lai daudz maz sakoptu savu zemi.

Aprēķināts, ka ciršanas tāmē tuvākajā laikā pieaugs līdz 8,35 miljoniem kubikmetru, tad arī pieejamās papīrmaiņas daudzums palielināsies līdz 4 miljoniem kubikmetru gadā. Šie limīti ir apstiprināti Ministru kabinetā laika periodam no 1995. gada līdz 1999. gadam. Papīrmaiņa tiks piegādāta gan no privātajiem, gan valsts mežiem. Apsveicami ir tas, ka jaunais kombināts varēs celulozes ražošanai izmantot gan lapu koku, gan skuju koku sugas: priedi, egļi, bērzu, melnalksni, apsi un baltalksni. Arī Latvijas meža un kokrūpniecības attīstības programmā, ko 1994. gadā izstrādāja Latvijas speciālisti un ārzemju eksperti no firmas Swedforest International AB, kā visai nozīmīga iespēja tika atzīmēts fakts, ka celulozes ražošanā kā izejvielu varēs izmantot ne tikai koksni, bet arī šķeldas no kokzāģētavām.

Šie skaitļi un fakti pārliecinoši pierāda, ka celulozes kombinātam, ja tāds atrastos Līvānos, izejvielu būtu vairāk kā pietiekami. Bez tam celtniecība būtu spēcīgs atspēriena punkts visa rajona un it īpaši Līvānu ekonomikai. Darbs būtu celtniekiem, strādātu betona mezgls, kļēģu rūpniecība, atdzīvotos sen aplūsušais mājū būves kombināts, papīrmaiņas noietu būtu tuvu un tālu pagastu zemniekiem.

Republikāniskajā presē pēdējā laikā bieži parādās informācija, ka par galveno pretendentu kombināta celtniecībai tiek uzskatīts Jēkabpils rajona Kūku pagasts. Tā nav tiesa, galavārds nav teikts. To, kur būvēt un vai tur vispār būvēt celulozes rūpniecību, drīkstētu teikt vienīgi pēc tam, kad šādam milzīgam projektam savu piekrišanu dotu arī sabiedriskā doma, un tā tas parasti notiek citās valstīs.

Lēmumu lūgt republikas valdību izvēlēties Līvānos par celulozes rūpniecības vietu, pārstrukturējot rūpniecisko potenciālu, pieņēma Preiļu rajona padome. Līdzīga satura secinājumus ir izdarījuši arī Līvānu pilsētas dome. Rajona padome jau aizsūtījusi vēstuli arī Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas mežu valsts ministram Arvidam Ozolam. Vēstulē izteikta cerība, ka ministrijā būs iespējams adekvāti novērtēt arī Līvānu iespējas.

Tagad vārds tiek dots tuvāko pagastu padomēm, visiem rajona iedzīvotājiem. Pārdomājiet savas iespējas, rakstiet atsauksmes gan rajona padomei, gan mežu valsts ministram, gan Latvijas attīstības aģentūrai. Ja par celulozes kombināta celtniecības vietu izvēlēšies Līvānus, tā būs atzīmēšana ne tikai rajonam, bet visai Latgalei.

Atcerieties, cik aizrautīgi par mūsu reģiona nākotni savos pirmsvēlēšanu solījumos rakstīja un skāļi skandēja turpat vai visas partijas. Sakot «Jā!» jaunceltnie Līvānos, piespiedīsim augstos kungus vienreiz patiesi pievērsties mūsu problēmām!

L.Kirillova

Jersikas pagasts izvēles priekšā

10. oktobra sēde pagasta padomē

◆ Salīdzinoši mierīgajā Līvānu apkārtnes dzīvē pamazām ienāk kāds vēl nebijis projekts — celulozes rūpniecības iespējamā celtniecība Līvānu pilsētai piegulošajā rūpniecības zonā uz Jersikas pagasta valsts mežu fonda zemes. Kamēr Līvānu un apkārtnes iedzīvotājiem vēl pagaidām nav īsti skaidrs, ko šī projekta īstenošana nesīs viņiem, jo nav sākusies sabiedrības viedokļa apkopšana, pa to laiku Līvānu un pagastu deputātiem jādod savas konceptuālā piekrišana vai noliegums šim projektam.

10. oktobrī kārta bija pienākusi Jersikas pagastam, kur pagasta padomes sēdē tika izskatīts šis problemātiskais jautājums.

Bet — visu pēc kārtas.

***

Situāciju uz šo brīdi pagastā raksturoja tā priekšsēdētājs Jānis Kovaļevskis un Lidija Brūvere — pagasta grāmatvede un atbildīgā par sociālo aprūpi.

— Šis ir pirmais gads, kad Jersikas pagasts saņem dotācijas (70%). 1995. gada 1. pusgada budžeta izpilde ir Ls 21069. Lielākie nodokļu maksātāji ir Jersikas un Līvānu mežniecības, Līvānu rūpniecības, kas atrodas uz Jersikas pagasta zemes, dārkopības sabiedrība, katlu māja (Līvānu), «Daugavpils gāzes» Līvānu filiāle, augstsprieguma elektrotīkli un «Lattelekom». Lielākais nodokļu nemaksātājs ir SIA «Līvānu PMK».

Pagasta pakļautībā atrodas Jersikas pamatskola, divas bibliotēkas, feldšerpunkts, kultūras nams un lauksaimniecības serviss «Palīgs».

No budžeta līdzekļiem pagasts atvēl aptuveni 22% izglītībai, 14% bibliotēkām un kultūras namam, 14% sociālajai nodrošināšanai, 34% pagasta padomei, bet veselības aprūpes finansēšana notiek caur rajona slimokasi.

Uzņēmīgākie pagasta iedzīvotāji ir nodibinājuši savus uzņēmumus. Jersikas teritorijā atrodas Jersikas kokapstrādes

sabiedrība; Baloža zemnieku saimniecības kokapstrādes uzņēmums Iesalniekos; privātais veikals, i/ū «Gospori» (akmeņogļu darbnīca), kafējnīca: SIA «Līvāns» un i/ū «S»; i/ū «Arta» (siltumnīca), kā arī paju sabiedrības darbnīca.

Tomēr ļoti daudz ir sociālo problēmu. Pagastā ir daudz bezdarbnieku (ap 100), tāpēc šogad daļa no viņiem strādāja algotajos sabiedriskajos darbos. Cilvēki, kuru vienīgā ienākumi pārsvarā ir no piemājas saimniecībām, prasa apmaksāt ārštēšanas slimnīcā, bērniem skolā brīvpusdienas, palīdzību malkas iegādei. Tā kā pagastā dzīvo ap 1100 iedzīvotāju, gandrīz katras ģimenes materiālais stāvoklis ir zināms, un nepieciešamības gadījumā tiek piešķirta palīdzība.

Skolēniem pilnībā tiek apmaksāts ceļš uz skolu ar pagasta autobusu. Pagasts izsniedz arī apbedīšanas pabalstus (Ls 60). Šovasar mirstība pagastā strauji palielinājās, un daudziem šis pabalsts bija vēra ņemama palīdzība grūtajā brīdī. Praktiski visos gadījumos pagastam iznāk nopietni rēķināt, kam atvēlēt līdzekļus un kam nē. Piemēram, kultūras namam joprojām nav iegādāti aizkari logiem un skatuvei, arī remontdarbi pagasta ēkās tiek veikti tikai pašī nepieciešamākie. Jersikas pamatskolā šogad tika veikti tikai kosmētiskais remonts, kaut gan ēka ir ļoti veca un nolietojusies. Iecerētais jaunās skolas projekts joprojām «stāv» uz vietas, bez tam — pagasts ir parādā arī skolu valdei.

Lētāko un izdevīgāko variantu pagasts izvēlējies arī lielāko ēku apkurināšanai — kultūras namam un kantorim ir sava katlu māja, bet vienīgajā daudzstāvu dzīvojamajā mājā pagasta centrā iemūrēta krāns.

***

Liels darbs jāveic zemes komisijas priekšsēdētājam Jānim Brūverim, jo nākas izskatīt zemes mantojuma tiesību atjaunošanas pieprasījumus, tiek prasītas arī kompensācijas par zemi, zeme piemājas saimniecību uzturēšanai utt. Sēdē tika apstiprināta zemes platības piešķiršana nomā Līvānu gāzes apgādes rajonam un SIA «Dubna 92» piederušo ēku un būvju uzturēšanai.

***

Deputāti noklausījās arī revīzijas komisijas ziņojumu par piemājas zemnieku saimniecību, pagasta ceļu un Jersikas

mežniecības izmantojamās zemes apsekošanu. Daudzās piemājas zemnieku saimniecības netiek veikta nezāļu apkarošana, tāpēc, pateicoties valdošajiem vējiem, čaklāko zemnieku lauki apsējas paši, ne jau ar labību, bet ar kaimiņu nezālēm. Par tiem, kuri neapkopj savu zemi, paredzēts sastādīt aktu un bridināt rakstiski, ja tas netiks ņemts vērā, izskatīt jautājumu par zemes atstāšanu apsaimniekošanā šiem zemniekiem.

Problemas ir arī ar ceļiem. To braucamā daļa ir greiderēta, bet ceļmalu grāvji aizauguši ar nezālēm un krūmiem.

Revīzijas komisija sastādījusi aktu arī par Jersikas pagasta sadzīves pakalpojumu kombinātu. Tas tika iznomāts Tūmiņu ģimenei, bet no līgumā paredzētajiem pakalpojumiem netiek sniegts neviens. Ēka ir ļoti nolaiستا, telpās kaltēti graudi, sabojāta grīda utt. Nākošajā padomes sēdē tiks izlemts jautājums par ēkas īpašniekiem un tās tālāku izmantošanu.

***

Jautājums, kurš izraisīja visvairāk pārdomu, bija par celulozes rūpniecības celtniecību Jersikas pagasta teritorijā. Ar to saistītos pozitīvos un negatīvos aspektus deputātiem izskaidroja Preiļu rajona plānu un ekonomiskās komitejas galvenais speciālists Pēteris Romanovs.

Jersikas pagasta padome konceptuāli neiebilda pret celtniecības vietas izvēli. Lai gan šis projekts izklaustījās ļoti daudzsolīgs, palika neskaidri daudzi jautājumi, kas saistīti ar šo rūpniecību: kā būs ar ķīmiskajiem atkritumiem (ar tiem Iesalnieku ezers savulaik jau ir ticis piesāpots); kas atjaunos izcirstos mežus (lai gan tika solīts, ka mežu resursi tiks izmantot plānveidīgi); un vēl — ko iegūs no šīs rūpniecības tieši Jersikas pagasta bezdarbnieki (ja paredzams, ka galvenie speciālisti būs iebrucēji).

Bet pats Jersikas pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Kovaļevskis teica, lūķ, ko: «Valsts ar savu ekonomisko un sociālo politiku cilvēkus iedzen stūrī un pēc tam liek pateikt «jā» vai «nē». Un ko tad nabadzīgs bezdarbnieku rajons vai pilsēta var pateikt? Protams, — šo «jā». Vai tad mums vispār ir izvēle?»

Daina Kursīte

Lappuse zemniekiem

Augu aizsardzības pasākumi oktobrī — apžāvēšana un šķirošana

Oktobrī augu aizsardzības pasākumi saistās ar rūpīgu iegūtās produkcijas apžāvēšanu un šķirošanu. Parasti kaitēkļu nodarītie bojājumi kartupeļu bumbuļiem, lopbarības sakņaugiem, dārzeņiem un dekoratīvajiem augiem izraisa pastiprinātu puvi attīstību, jo pa grauzuma vietām bumbuļi viegli iekļūst bakteriālās un sēņu slimības, bumbuļu nematode un citi kaitēkļi. Vietām kartupeļu bumbuļi arī plaisājuši, ko izraisa nesabalansēts vienpusīgs, lielāks slāpekļa mēslojums. Tad kad augšanas laikā pēc ilgāka sausuma perioda bumbuļi uzsāk strauju augšanu, bumbuļi saplaisā. Šādus kartupeļus ieteicams ilgi neuzglabāt. Jāatzīmē, ka pret bumbuļu plaisāšanu mazāk izturīga šķīme ir 'Adretta'. Pētījumos arī noskaidrots, ka slāpekļa mēslu devas samazina drāststāru nodarīto postu, bet toties glabātavās novietotos kartupeļus vairāk bojā sausa un slapjā puve. Ar parasto kraupi vairāk slimo kartupeļi, kas iestādīti kaļķotās un vieglās augsnes, kurās bumbuļi nogatavo-

šanās laikā cieš no mitruma trūkuma.

Kartupeļi pēc ražas novākšanas un apžāvēšanas rūpīgi jāpārslāpina, atšķīrojot slimos, mehāniski un kaitēkļu bojātos bumbuļus. Pie novietojanas pagrabos un citās glabātavēs jāaugās, lai bumbuļus nebūtu no lielāka augstuma un lai no jauna nerastos mehāniski bojājumi. Kartupeļu glabātavām un stīpām jābūt labi vēdināmām, lai uzturētu vajadzīgo temperatūru režīmu.

Grauzēju apkarošanai visa veida produkcijas noliktavās vispirms jāpārbauda telpu izolācija, kā arī jālieto ķīmiskie apkarošanas līdzekļi, kurus var iegādāties rajonu veterinārajās aptiekās. Par to pareizu lietošanu tur tiek dota lietošanas instrukcija, kas stingri jāievēro. Ja sakņaugus vai kartupeļus pa ziemu uzglabājam stīpās, tad tur visvienkāršāk no grauzējiem ražu var pasargāt, vispirms piesedzot ar dārza pupiņu stublājiem.

Ja agrīno rudzu sējumu sēkla nav kodināta ar benomila preparātiem, tad sniega pelējuma ierobežošanai, tie līdz augu veģe-

tācijas perioda beigām apsmidzināmi ar 50% benlatu — 0,5 kg/ha.

Rudens periodā āboliņa sējumi parasti inficējas ar fuzariozi, tifulozi un iedegām. Visvairāk slimības izplatīsies laukos, kur nav dots līdzsvarots mēslojums, nekvalitatīvi novākti virsauga salmi, lauks cieš no pārlieta mitruma. Mitruma novadišanai lauku zemākajās vietās veidojamas notekvagas virsūdeņu novadišanai.

Augļu dārzos ābolus vietām ļoti bojājuši ābolu tinēja kāpuri. Daudz augļu jau bojājušas augļu puves, kuru attīstība turpināsies, it īpaši kaitēkļu izolatoros augļos. Slims uzglabāšanas rūpīgi jāatšķīro slimību skartie un kaitēkļu bojātie augļi. Dārzā nokritušie, bojātie augļi jāsavāc un jāiznīcina. Ja septembrī augļu koki nav apstrādāti pret kraupi, to dara pēc lapu nobrišanas. Nokritušās lapas apsmidzina ar karbamīdu — 0,5 kg uz 10 litriem ūdens. Koncentrētais minerālmēslojuma šķīdums iznīcina kraupja sēni. Nokritušās lapas pēc tam sagrābj un

kompostē, kaudzi obligāti nosedzot ar augsnes slāni.

Vēl jāatzīmē, ka rūgtās puves izplatība, kas parasti rodas pie ābolu uzglabāšanas, samazinās, ja augļus novāc agrāk, jo, pirmkārt, agrāk novākti augļi lēnām nogatavojas un vēlāk sasniedz labvēlīgo gatavību, otrkārt, tie īsāku laiku pakļauti lietus iedarbībai, kas izplata infekciju. Jāatgādina, ka pārāk agri vāktus augļus bojā fizioloģiskas slimības un bieži tie neiegūst labu kvalitāti.

Šogad sīpoli stipri slimoja ar sīpolu neisto milttrasu, kas ir bīstama slimība un stipri samazina ražu. Slimības ierosinātāja saglabājas sīpolos visu ziemu un pēc iedestīšanas vispirms saslimst loki, pēc tam slimības ierosinātājs pāriet arī jaunajā sīpolā. Tāpēc, lai izvairītos no saslimšanas, sēklai jāatlasa sīpoli, kas ar milttrasu neslimo. Parasti milttrasas izplatību veicina arī augstas slāpekļa mēslu devas.

Gunta Bērziņa,
Dr. agr.

Augsnes paraugu noņemšana piemājas zemēs un zemnieku saimniecībās

◆ Katrs audzētājs ir pārliecinājies, ka bez mēslošanas labu ražu nevar iegūt, bet minerālmēslu cenas aug no gada uz gadu, kūdras un kūtsmēslu parasti nepietiek, lai varētu ielabot visas platības.

Kur ir izeja?

Pirmais ceļš — noteikt mēslojuma devas, balstoties uz savu praktisko pieredzi. Laikā no 1955. gada līdz 1960. gadam ASV Lauksaimniecības departaments pētīja minerālmēslu lietošanu fermeru saimniecībās un ieguva pārsteidzošus rezultātus, ka fermeri, nosakot minerālmēslu devas uz aci, 80% gadījumu rupji kļūdījās — fosfora un kālija mēslu devas tika pazeminātas, bet slāpekļa mēslu devas palielinātas.

Otrs ceļš — mēslošanas vajadzību nosaka pēc augsnes agroķīmiskajām kartēm, tādās saņem visi, kuri kļūst par likumīgiem zemes īpašniekiem. Kartes satur patiesi daudz vērtīgas informācijas, taču, ja apsekošana veikta pirms pieciem gadiem, pat tad, ja zeme ir stāvējusi atnātā, fosfora un kālija saturs rādītāji būs maz ticami, vēl mazāk ticami, tad, ja zeme kādus trīs gadus ir intensīvi izmantota. Augšņu agroķīmiskās kartes ir derīgas tikai orientējošai mēsloša-

nas vajadzības novērtēšanai.

Mūsu apstākļos iesakām vismaz reizi trijos gados veikt augsnes analīzes, bet audzējot rušināmkultūras, pat katru gadu. Pēc analīžu rezultātiem un kultūras prasībām ir iespējams noteikt, kādu minerālmēslu daudzumu vajag zemnieka iecplānotajai ražai. Augsnes analīzes zemniekam ļauj reķināt arī minerālmēslu lietošanas ekonomiskos aspektus, izvēloties, kura veida un kuras firmas minerālmēslu viņam ir visizdevīgākie.

Pareizai mēslošanai nākošā gada pavasarī augsnes paraugus ieteicams ņemt rudenī līdz sala iestāšanās, lai pa ziemu varētu tos izanalizēt un izrēķināt vajadzīgo minerālmēslu daudzumu. Augsnes analīzes sākas ar paraugu noņemšanu, šī ir visatbildīgā darba daļa, šeit ieviesušās kļūdas vairs nav labojamas.

Darba piederumi augsnes paraugu noņemšanai — visvienkāršāk paraugus ir ņemt ar speciālām zondēm, bet vairumā gadījumu to darīs un var izdarīt ar lāpstu; spainis vai izturīga plecu soma parauga savākšanai; plēve vai brezents parauga samaisīšanai; drēbes vai plātsmasas maisiņi; lielām saimniecībām arī zemes plāns, kurā izdara atzīmes, no kuras vietas ir paņemti paraugi.

Vispārējie principi augsnes paraugu noņemšanai. Paraugu iegūst, samaisot no 15-20 atsevišķām vietām visā aramkārtas dziļumā ņemtus (izraktus) paraugus. Parasti dara tā: ar lāpstu pilnā dziļumā izrok bedrīti un tad ņem plānu slāni no bedres vienas malas, kuru ieliek spainī vai somā. Paraugus savāc, ejot likloču veidā pa lauka diagonāli.

Ja zemes platība nepārsniedz vienu hektāru, kā mazdārziņiem, tā piemājas zemei daudznoz vienādai augsnei pietiek ar vienu paraugu no visas platības. Zemniekiem paraugi jāņem atsevišķi no katra lauka. Ja lauks ir lielāks par 5-6 ha, tad ieteicams ņemt atsevišķus paraugus no katrām 5-6 ha.

Nemot paraugus, jāizvairās no neraksturīgām vietām — vecām mājvietām, grāvmālām, izarvagām un saarvagām, kurmjā rakumiem, nelielām bedrēm vai iepakām. Apvienojot atsevišķus rakumus, jāizvairās apvienot atšķirīgus augsnes, piemēram, uzkalnu mālu ar ieleju trūdaino augsni. Teiktāis neattiecas uz siltumnīcām un augļu dārzos, kuros paraugu noņemšana vai analīzes ir atšķirīgas.

Kad 15-20 vietās ir paņemti atsevišķie paraugi, spainā saturu izber uz plēves vai

brezenta, rūpīgi samaisa un paņem aptuveni 0,5 l lielu augsnes tilpumu, kuru ieliek drēbes vai plastmasas maisiņā, kuram nekavējoties pievieno etiķeti ar saimniecības nosaukumu un parauga numuru.

Paraugus žāvē istabas temperatūrā un ar etiķetēm nodod laboratorijā.

Kaļķošanas vajadzības noteikšanai jānosaka augsnes skābums, bet fosfora un kālija minerālmēslu pareizu devu noteikšanai — augiem izmantojamā fosfora un kālija saturu augsnē.

Audzējot dārzeņus un rušināmkultūras, ieteicams pārbaudīt arī citu augu barības vielu nodrošinājumu, pirmkārt, kalciju un magniju, sēra, otrkārt, atsevišķu mikroelementu — vara, bora, cinka un mangāna saturu.

Cik maksā analīzes? Augsnes skābuma un fosfora un kālija noteikšana katrā paraugā maksā Ls 1,92, par katru mikroelementu vēl Ls 0,70 līdz Ls 1,40.

Augsnes analīze Latvijas Valsts Zemkopības institūta «Agra» analītiskajā laboratorijā, Skrīveros, Aizkraukles raj., tālrunis 251-97668.

A.Pīruška,
analītiskās laboratorijas vadītājs

Kā mēslosim bez kūtsmēsliem?

◆ Agrāk lauku saimniecībās neatkarīgi no aukropības specializācijas bija arī lopkopības nozare un pietiekami vai nepietiekami bija arī kūtsmēsli.

Tagad Latvijā būtiski samazinājies mājlopu skaits, līdz ar to arī kūtsmēslu ieguve. Tā kā minerālmēsli ir dārgi, katrs saimnieks savas zemes mēslošanai cenšas izmantot visus kūtsmēslus. Tā kā transports arī nav lēts, kūtsmēslu pārvadāšana uz citu vietu prasa prāvus izdevumus.

Daudzos gadījumos tagad ir tā, ka kūtsmēslus vispār nevar dabūt. Gan ģimenes dārziņu un piemājas zemes apsaimniekotājiem un pat zemniekiem tagad nākas zemi mēslot bez kūtsmēsliem.

Latvijas augsnes izdarītie lauka izmēģinājumi rāda, ka daudz zemes kopēju pesimismam nav pamata. Ja zemes apsaimnie-

kotājam nav lopu, tad gan savam patēriņam, gan pārdošanai izmanto tikai daļu ražas, bet pārējā: salmi, rušināmaugu un dārzeņu lapas un laksti ir nevajadzīgi. Tos nedrīkst sadedzināt vai aizvest projām, bet ģimenes dārziņos tie izmantojami kompostu gatavošanai vai vēl lētāk — tīrumos, piemājas zemēs un arī dārziņos iecarami vai ierokami tieši augsnē kā organiskais mēslojums.

Pētījumos noskaidrots, ka šāda lopbarībai nevajadzīgu ražas atlieku izmantošana mēslošanai kopā ar minerālmēsliem spēj nodrošināt augsnes auglības saglabāšanos. To apstiprina arī pieredze daudzās Rietumeiropas valstīs, jo tur ir daudz aukropības specializācijas saimniecību, kurās nav lopu un tātad arī nav kūtsmēslu.

Lai pašreiz varētu taupīt minerālmēslus, jāizmanto visas iespējas dažādu vietējo

mēslu izmantošanai. Jāizmanto pie bijušo lielfermu mēslu krātuvēm esošā trūdzone. Vērtīga ir arī «mēslu diķu» dibenā ar augu barības vielām piesūkusies zeme. Vēl šur tur mežmalās slēpjas ilggadīgās salmu kaudzes, kuru saturs arī būtu jādabū augsnē. Ja netālu ir kūdras purvs un ir līdzekļi kūdras ieguvei un pārvešanai, tā noteikti ir jāizmanto. Tīrumos, kur neaudzē bez vārīšanas ēdamos dārzeņus, mēslojumam var izmantot arī notekūdeņu nosēdumus.

Mazpilsētās un pie pagastu daudzdzīvokļu ēkām nešķīrotus visu veidu sadzīves atkritumus savāc un aizved uz atkritumu izgāztuvēm, kuras uz ilgiem gadiem piegāna ne vienu vien Latvijas dabas stūrīti. Vajadzētu visiem iedzīvotājiem veidoties izpratnei, ka ne viss, kas mums vairs nav vajadzīgs, ir jāmet kopā un jāved uz mežu. Tie

virtuves un citi atkritumi, kas izmantojami kompostu gatavošanai vai arī tieši iestrādei augsnē kā mēslojums, izmantojami šim nolūkam savās piemājas zemēs un ģimenes dārziņos. Turpretī koka un plastmasas priekšmeti sadedzināmi krāsnīs, bet — lielākie ugunskuros.

Izmantojot malku kā kurināmo, rodas daudz koka pelnu, kas satur ne tikai kāliju, fosforu un kalķi, bet arī augiem un arī mums pašiem tik ļoti nepieciešamos mikroelementus. Neizmantojot koka pelnus kā vietējos minerālmēslus nav saprātīgi. Ziemās tie sausā vietā uzkrājami, ievērojot ugunsdrošības prasības, bet pavasarī vai vasarā un rudenī izsējami tīrumos, pļavās, ganībās, augļu un ogu dārzos.

Vitauts Osmanis,
Dr. agr.

Ziemas rapša sējumu kontrole un kopšana rudenī

◆ No sējas līdz veģetācijas perioda beigām rapsim notiek lapu un ziedu aizmetņu veidošanās nākošajam gadam, bet sakņu kakliņā uzkrājas ziemosai un pavasarī intensīvai ataugšanai nepieciešamo barības vielu rezerves. Tādā veidā tiek radīti augu ziemosai un nākamā gada ražu noteicošie faktori.

Laikā apsētām rapša sējumiem jāizveidojas vienmērīgi biežam — 60-100 augu uz m² ar pietiekoši zaļu nokrāsu. Lauka daļas ar nevienmērīgu zelmeni un augu skaitu

mazāku par 24 uz m² ieteicams pārraut, bet, ja augu skaits pārsniedz 120 uz m², to var izretināt ecējot vai kultivējot šķērsām rindām. Stipri pāraugušos sējumos līdz oktobra vidum var izmigtot augsnes regulatoru — hlorohlinhlorīdu — 2-4 l/ha.

Ja rapša sējumos lapas bojā lapu zāglapene, tad jāapmīglo ar deci — 0,3 l/ha.

Ja rapsis vāji attīstās un ir gaiši zaļā krāsā, jāizsēj amonija salpētis līdz 1 c/ha.

Visu nezāļu apkarošanai pēc rapša sadīgšanas nav piemērotu herbicīdu, kas neietek-

mētu rapša attīstību. Rapša 3-4 lapu fāzē 10-20 cm garas vārpas apkarošanai var izmantot fuziladu — 2,0 l/ha, bet 4-6 lapu fāzē tīruma kumelītes apkarošanai — lontrelo, 0,4 l/ha.

Pēdējo rapša sējumu vērtējumu izdara veģetācijas beigās. Tajā novērtē sakņu bojājumu pakāpi un ļauj prognozēt rapša ražu.

Labas ziemas rapša ražas iegūšanai optimālā augu biežība veģetācijas beigās rudenī ir 60-100 augu uz 1 m² ar zilganzaļām, 8-10 nebojātām lapām, sakņu kakliņa vidējo

diametru — 5-6 mm. Jo mazāk augu vienā kvadrātmetrā, jo lielākam jābūt sakņu kakliņa diametram.

Lai rapsis labi pārziemotu, rapša sējumos rudenī, ziemā un pavasarī nedrīkst izveidoties «diķi», tāpēc jau tagad jābūt izveidotām virsūdeņu notecēm. Optimālo augsnes un pārziemošanas apstākļu radīšana rudenī ir viens no svarīgākajiem pasākumiem nākošā gada sēklu ražu ieguvei.

Lilija Borovko,
Dr. agr.

Raibais deputātu simts

Svītrojot un velkot plusiņus, vēlētāji parādījuši, ka viņu izpratne par partiju līderiem ir citāda nekā pašām partijām

● Saskaņā ar neoficiālajiem vēlēšanu rezultātiem ir kļuvuši zināmi visi simt 6. Saeimas deputātu vārdi. Uzvardi un pat spēku samērs starp partijām var vēl nedaudz mainīties, jo nav pilnībā apkopoti vēlēšanu rezultāti ārzemēs.

Pēc pašreizējiem datiem, 6. Saeimā būs šādi 18 Demokrātiskās partijas «Saimnieks» deputāti: Iļmārs Bišers, Juris Celmiņš, Ziedonis Červers, Alfrēds Čepānis, Modris Goba, Ernests Jurkāns, Juris Kaksītis, Ēriks Kaža, Aivars Kreituss, Ilga Kreituse, Valdis Krisbergs, Ivars Kezbers, Valdis Nagobads, Jānis Rāzna, Atis Sausnītis, Leonards Teniss, Dainis Turlais, Juris Zaķis.

«Latvijas ceļu» pārstāvēs šādi 17 deputāti: Pēteris Apinis, Romāns Apsītis, Dzinārs Ābiķis, Jānis Adamsons, Indulis Bērziņš, Valdis Birkavs, Jānis Bunkšs, Imants Daudišs, Aivars Endziņš, Anatolijs Gorbunovs, Māris Gailis, Vilis Krištopans, Jānis Lagzdīņš, Kristiāna Libāne, Andrejs Pan-teļevs, Antons Seiksts, Andris Tomašūns.

No Zigerista partijas saraksta ievēlēti 16 deputāti: Kārlis Čerāns, Guntis Eņiņš, Oļģerts Dunkers, Gunta Gannusa, Edmunds Grinbergs, Ojārs Grinbergs, Jānis Kazāks, Janina Kušnere, Odisejs Kostanda, Jānis Mauliņš, Modris Plāte, Andris Rubins, Māris Rudzītis, Andris Saulītis, Jānis Strods, Elmārs Zelgalvis.

Apvienību «Tēvzemei un brīvībai» 6. Saeimā pārstāvēs 14 deputāti: Vents Balodis, Oskars Grīgs, Guntars Grinblats, Māris Grinblats, Aigars Jirgens, Roberts Jurdžs, Leopolds Ozoliņš, Normunds Pēterkops, Aleksandrs Pētersons, Andrejs Požarnovs,

Juris Sinka, Jānis Straume, Juris Vidiņš, Roberts Zile.

No LNNK un Zaļās partijas kopējā saraksta Saeimā ir ievēlēti 8 deputāti: Juris Dobelis, Indulis Emsis, Jānis Kalviņš, Aleksandrs Kiršteins, Andrejs Krastiņš, Aristīds Lambergs, Anna Seile, Pēteris Tabūns.

Latvijas Vienības partiju 6. Saeimā pārstāvēs 8 deputāti: Raitis Apalups, Edgars Bāns, Roberts Dilba, Viesturs Gredzens, Viktors Kalnbērzs, Jānis Rubulis, Anatolijs Tučs, Gundars Valdmanis.

No Latvijas Zemnieku savienības, Kristīgo demokrātu savienības un Latgales demokrātiskās partijas kopējā saraksta 6. Saeimā ir ievēlēti 7 šādi deputāti: Ervids Grinovskis, Paulis Kļaviņš, Andrejs Naglis, Aida Prēdele, Pauls Putniņš, Anta Rugāte, Māris Vītols.

Tautas saskanas partiju 6. Saeimā pārstāvēs 6 deputāti: Andris Ameriks, Vladlens Dozorcevs, Jānis Jurkāns, Ludmila Kuprijanova, Leonards Stašs, Jānis Urbanovičs.

No Sociālistiskās partijas saraksta 6. Saeimā ir ievēlēti 6 deputāti: Aleksandrs Bartaševičs, Martijans Bekasovs, Oļģeks Depisovs, Aleksandrs Golubovs, Nikolajs Krasohins, Modris Lujāns.

Tāpat kā pagājušajās Saeimas vēlēšanās, arī tagad vēlētāju vilkto plusiņu un svītrojumu dēļ partiju sastādītie vēlēšanu saraksti diezgan krietni atšķiras no Saeimā ievēlēto deputātu sarakstiem. Kā lielākos «lēcienu» no kādas zemākas vietas uz augstāku varam minēt Mārtiņu Bauzi-Krastiņu LZS koalīcijas sarakstā (no divdesmit piektās uz piekto vietu, tomēr Saeimā nav ievēlēts), deputātu Alfrēdu Čepāni DPS sarakstā Zemgalē (no piecpadsmitās uz pirmo vietu), LZS

koalīcijas deputātu Andreju Nagli (no četrpadsmitās vietas uz otro), TB deputātu Leopoldu Ozoliņu Zemgalē (no četrpadsmitās vietas uz otro), Zigerista partijas deputātu Ojāru Grinbergu Zemgalē (no trīspadsmitās vietas uz otro).

Detalizēti neoficiālie rezultāti vēl nav pieejami par Rīgas vēlēšanu apgabalu, bet, summējot Vidzemē, Latgalē, Zemgalē un Kurzemē katram kandidātam pievilkto plusiņus, par absolūto uzvarētāju atrodam A.Gorbunovu ar 53 001 plusiņu, ar 46 072 plusiņiem seko J.Adamsons, tad ar 31 768 nāk A.Čepānis, Z.Červers ar 31 173 pagaidām paliek ceturtajā vietā, piektais ar 30 160 plusiņiem nāk O.Kostanda, ar 29 569 plusiņiem seko M.Gailis, bet lielo septiņnieku noslēdz M.Grīnblats ar 26 060 plusiņiem.

Pārējie kandidāti, vismaz rēķinot minētajos četros apgabalos, krietni atpaliek no līderu septiņnieka. Svītroto kandidātu tabulā ar ievērojamo atrāvieni varam ierakstīt Elītu Veidemani no DPS ar 9847 svītrojumiem un LC priekšsēdētāju V.Birkavu ar 7125 svītrojumiem.

Ja raugāties pa vēlēšanu apgabaliem, tad Vidzemē, Latgalē un Kurzemē trīs populārākie deputāti kandidāti ir no LC — A.Gorbunovs, J.Adamsons, M.Gailis, bet Zemgalē vispopulārākais ir O.Kostanda, tikai tad seko A.Gorbunovs un J.Adamsons.

Nemiluļi gan katrā apgabalā ir savi, taču tie ir vai nu LC, vai DPS kandidāti. Vidzemē visvairāk svītrojumu saņēmusi E.Veidemane (6234 svītrojumi), Latgalē Oļģeks Hļebņikovs no LC (2464), Kurzemē Andrejs Pužis no DPS (3688 svītrojumi), Zemgalē V.Birkavs no LC (2337 svītrojumi).

Svītrojot un velkot plusiņus, vēlētāji ir parādījuši, ka viņu izpratne par partiju līderiem ir citāda nekā pašām partijām. Visnesaudzīgāk vēlētāju griba ir skārusi LZS — deputātu krēsls nesēdēs partijas priekšsēdētājs Andris Rozentāls, ar 3332 minusiem neievēlētais Jānis Kinna, valdes loceklis un premjera amata kandidāts Gundars Bērziņš.

No LZS koalīcijas saraksta ievēlēti tikai divi zemsaviešu pārstāvji — pārējie deputāti nāk no KDS. Kurzemē, Zemgalē un Vidzemē vēlētājiem tikamāks par DPS oficiālo līderi Ziedoni Čeveru ir izrādījies Alfrēds Čepānis. LC priekšsēdētājs V.Birkavs ir ievēlēts Saeimā, tomēr bieži ticis svītrots no sarakstiem.

Tomēr vairumā partiju līderi arī vēlētāju vidū saņēmuši labu vērtējumu — LNNK priekšsēdētāja Anna Seile stabili turas sarakstu pirmajā ailē, tāpat TSP līderis Jānis Jurkāns, Māris Grīnblats no TB, O.Kostanda no Zigerista partijas.

6. Saeimā ievēlēti četrdesmit 5. Saeimas deputāti. Visvairāk bijušo deputātu būs LC jaunajā frakcijā — 14. Atšķirībā no 5. Saeimas jaunajā deputātu vidū būt tikai četri ārzemju latvieši: J.Sinka, A.Lambergs,

P.Kļaviņš un G.Valdmanis (5. Saeimā — 18).

Tāpat kā 5. Saeimā, arī jaunajā parlamentā redzēsim aktierus un dziedātājus, taču nežēlīgā konkurences cīņa ir nodzinusi no Saeimas skatuves dažus jau iepazītos māksliniekus un devusi vietu citiem. 5. Saeimas deputāts komponists Imants Kalniņš 6. Saeimā nav ievēlēts, tāpat arī aktrise Olga Dreģe. Aleksandram Pētersonam no TB gan vēlētāji ir devuši iespēju vēl kādu reizi no Saeimas tribīnes uzraut melniņu un varbūt ierādīt ceļu uz plenārsēžu zāli un ēdnicu dziedātājam Ojāram Grinbergam, režisoram Oļģertam Dunkeram, rakstniekam Jānim Mauliņam un alu pētniekam Guntim Eņiņam. Citiem radošajiem darbiniekiem gājis plānāk — Saeimā nav ticis aktieris Ivars Kalniņš no DPS, dziedātājs Adrians Kukuvas no TB, zemsaviešu saraksta kandidāts Viktors Zemgals no TV Panorāmas, Dzidra Ritenberga no TSP.

Tautsaimnieku politiskā apvienība, kuras sarakstā balotējās māksliniece Maija Tabaka, rakstniece Māra Svīre, kinorežisors Aloīzs Brenčs, vispār nepārvarēja 5% vēlēšanu barjeru. Nav veicies arī vairākiem žurnālistiem, kas kandidēja, — Elīta Veidemane, Velta Puriņa, Baiba Šaberte.

Saeimā ir iekļuvuši arī divi slaveni dakteri — Viktors Kalnbērzs no Vienības partijas saraksta un Leopolds Ozoliņš no TB — un mācītājs Modris Plāte no Zigerista partijas.

Saeimas vēlēšanās startēja vairāki cilvēki, kas veidoja savu personisko priekšvēlēšanu kampaņu. Ar iekļūšanu Saeimā tā beigusies vienīgi LC deputātam Vilim Krištopanam, bet pārējie nav savākuši pietiekamu atbalstu — ne ceļnieki Kārlis Leiškālns un Edvīns Inkēns, ne Romāns Mežeckis no DPS, ne Mārtiņš Bauze-Krastiņš no LZS koalīcijas.

Pirms vēlēšanām diezgan liela ažiotaža presē veidojās ap divpadsmit Saeimas deputātu kandidātiem, kuru vārdi bija atrodami VDK kartotēkās. 6. Saeimā iekļuvuši divi no viņiem — DPS pārstāvji Juris Celmiņš un Juris Zaķis.

Saeimā ir ievēlēti vairāki cilvēki, kas līdz šim ir bijuši pašvaldību deputāti, bet tagad saskaņā ar vēlēšanu likumu zaudēs savu pašvaldību deputāta mandātu.

Rīgas domei būs jāšķiras no J.Dobeļa, R.Ziles, N.Pēterkopa, V.Krisberga, Z.Čevera, M.Lujāna. L.Ozoliņam būs jānoliek Jūrmalas pilsētas domnieka mandāts, A.Tomašūnam jāiziet no Jelgavas pilsētas domes, E.Jurkānam jāatstāj Rēzeknes mēra krēsls, bet Jānim Kalviņam — Kuldīgas rajona padomes vadīšana.

LC deputātam Antonam Seikstam būs jāizšķiras — strādāt Saeimā vai Nacionālajā radio un TV padomē. DPS deputāts Dainis Turlais turpināšot strādāt par Valsts prezidenta padomnieku sabiedriskā kārtā, nesaņemot atalgojumu.

Nellijs Ločmele
(«Diena»)

Atdzimst Latvijas pretalkohola biedrība

Latvijas pretalkohola biedrības vēsture sākas ar 1891. un dažiem turpmākajiem gadiem, kad tika nodibinātas pirmās atturības biedrības «Liesma», «Dzirskastele», «Auseklis» Rīgā, Dzelzavā un citur valstī. 1908. gadā tās apvienojās un izveidoja Latvijas pretalkohola biedrību. Neatkarīgās Latvijas apstākļos biedrības statuss tika vēlreiz apstiprināts ar Saeimas 1922. gada likumu. Bet 1941. gada jūnijā biedrība savu darbību pārtrauca.

Latvijai nostājoties uz neatkarības ceļa, 1991. gada 24. augustā atturības un pretalkohola biedrības pilnsapulcē biedrības statuss tika atjaunots un atgūts tās nosaukums. Pēc gada biedrība pieņēma statūtus.

Atzīstot, ka vispārējais alkoholisms bojā un iznīcina tautas dzīvo spēku, apdraud tautas veselību un valsts nākotni, Latvijas pretalkohola biedrība par savu galveno mērķi uzskata valsts atbrīvošanu no alkoholiisma posta.

Līdzekļi, ar kuriem biedrība grib sasniegt savu mērķi, ir šādi: katra biedra atturēšanās no alkoholisko dzērienu baudīšanas; alkoholisma un tā seku zinātniska pētīšana; lekciju, kursu un jautājumu izskaidrošanas vakaru rīkošana; publisku tautas sapulču rīkošana; iespēju robežās arī morāla un materiāla atbalsta sniegšana bijušajiem alkoholiķiem, kuri atteikušies no reibinošu dzērienu lietošanas.

Biedrības darba lauks ir bezgala plašs — sākot ar skolu jaunatnes audzināšanu atturības garā un beidzot ar klubu, tējnicu, sporta kompleksu, kuru izveidošanu un ambulāncu, tautas dziedniecības centru dibināšanu un uzturēšanu.

Latvijas pretalkohola biedrība organizatoriskā darba veikšanai pulcina savās rindās atturības biedrus, šīs kustības atbalstītājus un veicinātājus: skolotājus, reliģisko konfesiju pārstāvjus, rajonu, pilsētu un pagastu pašvaldību darbiniekus, lekslietu ministrijas un armijas daļu pārstāvjus, deputātus, inteliģences pārstāvjus, skolēnu vecākus.

Biedrības devīze — «Es kalpoju savai Tēvzemei un tautai ar tīru sirdsapziņu un godaprātu».

Pretalkohola biedrības veidošanas darbs ir sācies arī mūsu rajonā. Lai izveidotu valdi un sāktu strādāt, tiek aicināti atsaukties darbīgi cilvēki, kuriem atturēšanās no alkohola, nikotīna un narkotikām ir viņu svēta pārliecība. Topošajai biedrībai pagaidām vēl nav savu telpu. Visi interesenti var zvanīt darbdienās pa telefonu 21301 kustības koordinātoram Anatolijam Plivdam, kurš patlaban strādā ar Latvijas pretalkohola biedrības centrālās valdes izdotu pilnvaru.

Pretalkohola biedrība visus aicina padomāt par lielo Latvijas sāpi — alkoholismu. Rīkoties vajag kopīgi!

Latvijas pretalkohola kustības žūpības apkarošanas fonda aicinājums

Mēs stāvam lielu sabiedrisku pārvērtību priekšā. No mūsu pašu radītā ekonomiskā, politiskā un sociālā strupceļa mums jāizkļūst pēc iespējas ātrāk. Bezatbildīgā attieksme pret savu valsti un finansu izsaimniekošana ir degradējusi tautas acīs lielu daļu vadošo darbinieku. Morālais pagrimums jau ir sasniegts savus griezumus, un tikai reāls vairs reāli atbalsta kultūru un veselīgu dzīves veidu. Pēdējo trīs, četrus gadu laikā ir dubultojusies dzērāju armija, un tās galvenais

papildinājums nāk no jauniešu vidus. Daudzi ir aizmursuši, ka brīvība ir arī atbildība. Mēs katrs esam atbildīgs par savas tautas likteni. Latvijas banku krīze ir skārusi arī Latvijas pretalkohola kustību. Tā kā pretalkohola kustībai mūsu valdība līdz šim nav iedalījusi ne santīmu, tad zūd pēdējās iespējas organizēti stāties pret alkohola lavīnai, kas veļas pār mūsu zemi. Vai tiešām šī organizācija, kas pirmskara gados bija viena no populārākajām, šodien ir lemta iznīcībai?

Aicinām visas sabiedriskās, valstiskās un privātās organizācijas, kā arī iedzīvotājus ziedot līdzekļus atjaunotajam Jāņa Dāva žūpības apkarošanas fondam, kura tiešais uzdevums ir nodarboties ar pretalkohola propagandu un uzturēt rehabilitācijas centra darbību.

Līdzekļus lūdzam ieskaitīt:
A/S «Latvijas Universāla banka» Rīdzenes nodaļa
Latvijas pretalkohola kustības žūpības apkarošanas fonds
Konta Nr. 200700186
Kods: Nr. 310101598

Latvijas pretalkohola kustības žūpības apkarošanas fonda prezidents A.Dāvis
Latvijas pretalkohola biedrības centrālās valdes priekšsēdētājs A.Silaroze
Latvijas pretalkohola biedrības centrālās valdes loceklis A.Lazda, P.Šarkovskis
Latvijas Republikas 5. Saeimas deputāts O.Brūvers

Materiālus publikācijai sagatavoja L.Kirilova

Būs jākrāj pensijas kapitāls vecumdienām

Pirmajā brīdī padzirdot, ka cilvēkam ejot pensijā, speciālisti prognozēs viņam paredzamo mūža ilgumu un pēc tā aprēķināšanas sadalīs vienmērīgi viņam pienākošos pensijas kapitālu tā, lai pietiktu līdz dzīvojamā mūža beigām, šķiet — ak dieniņ, cik tas ir neiedomājami! Pateikt — raug, jūs dzīvosiet vēl 10 (vai 15, vai 20) gadus un tāpēc ik mēnesi pensijas dienā saņemsiet tieši tik un tik latas un tik un tik santīmus. Taču patiesībā tur nav nekā ciniska vai neiedomājama un tā mūža ilguma rēķināšana notiks tikai teorētiski. Un pensiju turpinās saņemt arī tas cilvēks, kurš, «savu kapitālu» notērējis, dzīvos ilgāk par vidēji statistisko būtni. Kas tas tāds «pensijas kapitāls» un kā krājams? Te jāieskatās likumprojektā «Par valsts pensijām». Likumprojekts ir akceptēts Saeimā pirmajā lasījumā, un paredzams, ka tas stāsies spēkā no nākamā gada janvāra.

Tagad cilvēka vecuma pensijas lielums atkarīgs no viņa darba stāža un pilnīgi netiek nemts vērā, vai viņš pelnījis lielu vai mazu algu un vai par viņu maksātais sociālais nodoklis bijis daži latu vai daži desmiti latu mēnesī. Jaunais likumprojekts paredz, ka, pašreizējai darba paaudzei ejot pensijā, vissvarīgākais būs — pirmkārt, cik lielu summu savai pensijai cilvēks aktīvas dzīves laikā «sakraš», otrkārt, cik gados viņš posīsies pensijā (vai jau 60 gados vai turpinās vēl strādāt), un, treškārt, cik ilgu vidējo mūžu statistiķi un citi speciālisti paredzēs tai vai citai paaudzei. Vinnētāji būs ilgdzīvotāji, un, tā kā sievietes mēdzot dzīvot ilgāk nekā vīrieši, tad arī sievietes būs ieguvējas un varbūt šī apziņa kaut drusku mīkstinās paredzamos iebildumus pret pensijas vecuma paaugstināšanu sievietēm.

«Tiesības uz vecuma pensiju ir apdrošinātām personām, sasniegto 60 gadu vecumu un ar apdrošināšanas līdzi ne mazāku par 5 gadiem,» paredz likumprojekts. Ja tas tiks pieņemts, tad pakāpeniski paaugstināsies darba mūža ilgums sievietēm un 1996. gadā vecuma pensija tiks piešķirta sievietēm, kas nosvinējušas 56. dzimšanas dienu, 1997. gadā pensijā ies sievietes, kas sasniegušas 56 gadu un sešu mēnešu vecumu, 1998. gadā — 57 gadus, 1999. — 58 gadus, un tā ik gadu šis vecums palielināsies par sešiem mēnešiem, līdz 2004. gadā tas būs 60 gadi.

Ar kapitāla krašanu notiks tā — to veidos sociālās apdrošināšanas iemaksas (daļa no pašreizējā 38 procentu sociālā nodokļa). Speciālisti domā, ka ar laiku ikmēneša iemaksas valsts sociālās apdrošināšanas fondā varētu būt apmēram viena piektā daļa (tas ir, 20 procenti no darba algas). Par bezdarbnieku, ja viņš būs reģistrējies likumā paredzētajā kārtībā, iemaksas 6 mēnešus izdarīs Nodarbinātības fonds. Par māmiņām, kuras kopj bērnus līdz trīs gadu vecumam, tāpat par obligātā dienesta karavīriem šīs sociālās apdrošināšanas iemaksas tiks maksātas no valsts pamatbudžeta fonda.

Sociālās apdrošināšanas departamenta pensiju nodaļas vadītāja Lilita Velde skaidro, ka ziņas par ikviena sociāli apdrošinātā cilvēka iemaksām uzkrāsies valsts sociālās apdrošināšanas fondā un tas ikkatru personu reizi gadā rakstiski informēs par «sakrašā» kapitāla lielumu.

Austrālijā, piemēram, notiek tā: pensionārs var prasīt no pensiju apdrošināšanas fonda, lai izmaksā uzreiz lielāku naudas summu no viņa izdienas pensijas (bet ne vairāk par pusi no visas turpmākajos gados pienākošās naudas daudzuma). Par to viņš nopērk, piemēram, māju un gandarīts secina: «Ja nu mani, nedod Dievs, rīt nosper zibens, tad vismaz māju bērniem būšu uzdāvinājis.» Pēc tam viņš, protams, turpina saņemt uz pusi mazāku pensiju nekā līdz tam, taču ikdienas iztikai pietiek. Vai arī te pie mums nākamībā tā varēs darīt?

L.Veldē: — Nē, valsts fondā tādu lietu kā tūlītēju lielākas naudas summas izmaksu mēs neparedzam. Spēkā būs pārdales princips — šodien strādājošā paaudze ar saviem nodokļiem uztur pensionārus.

Taču veidosies arī privāto pensiju fondi

un līgumos varētu būt ietverti šādi nosacījumi par naudas izmaksāšanas kārtību.

Jo agrāk cilvēks vēlēties aiziet pensijā, jo ilgākam laikam būs jāparedz pensija un jo sīkākās daļās jāsadalā uzkrātās pensijas kapitāls, jo mazāku summu varēs saņemt ik mēnesī. Tā, piemēram, pieņemsim, ka X persona 60 gadu vecumā dodas pelnītā atpūtā. Speciālisti teic — jūs dzīvosiet vēl vismaz 20 gadus un mēs jūsu sakrātās desmit tūkstošus latu dalām ar 20. Gadā jums pienāktos pustūkstošis un mēnesī — gandrīz 42 latu. X apdomājas: bet ja nu es vēl pastrādāšu? Gadījumus piecus, teiksim? «Tad ir jau cita rēķināšana — pirmkārt, pensijas «kapitāls» vēl piecus gadus vairošies un tiks indeksēts, un, otrkārt, 65 gadu vecumā tas būs jāsadalā jau vairs ne 20 daļās, bet gan tikai 15 daļās.»

Labklājības ministrijas speciālisti piedāvā šādu vienkārtotu piemēru: sieviete strādā no 23 gadu vecuma, visu mūžu pelna algu 80 latas mēnesī un vēlas iet pensijā 60 gadu vecumā. Tādā gadījumā pensija ir 43,62 latu mēnesī. Ja iespējams turpināt darbu, pensija ir jau 64,46 latu mēnesī. Taču, ja viņa izlēmusi dzīvot mājās jau no 56 gadu vecuma — kā tas būtu iespējams nākamgad, tad aprēķinātā pensija būs tikai 32,12 latu.

Pēc statistiķu ziņām, sievietes pēc aiziešanas pensijā nodzīvo ilgāk nekā vīrieši. Tad jau iznāk, ka sievietei, kam iekrājies tikpat liels pensijas kapitāls kā viņas kaimiņam, būtu ik mēnesī jādabū mazāka pensija?

L.Velde saka, ka tā vis nenotiks: — Te atkal būs spēkā pārdales princips. Pensiju aprēķinām nepieciešamais paredzamais mūža ilgums atšķirsies ne tikai ar korekciju, ņemot vērā mūža ilguma prognozes, bet arī sakarā ar izlīdzināšanu starp vīriešiem un sievietēm, lietojot vienotu paredzamo mūža ilgumu. Tātad tiks ievērotas solidaritātes princips un rezultātā zināmi naudas līdzekļi tiks pārdaļīti par labu sievietēm.

Protams, ka cilvēkam, sasniegto šo paredzamo mūža ilgumu, pensiju fonds nepaziņos: «Jūs savu kapitālu esat iztērējis, un viss», bet turpinās ik mēnesi piešķirt zināmu naudas summu.

Vai no jaunā pensiju likuma būs kāds labums arī pašreizējiem pensionāriem? Ja likuma darbības rezultātā palielinātos kopējie sociālo nodokļu maksājumi, tad rastos līdzekļi pensiju indeksācijai.

Visus tos pensionārus, kuri pašlaik strādā un savas nopelnītās pensijas nav pat pieprasījuši, tāpat tos, kuri, lai nezaudētu iespējas saņemt pensijas, salīguši darbā ar radnieku vai paziņu darbagrāmatīnām, iepriecinās ziņa, ka, jaunajam likumam stājoties spēkā, viņi strādājot drīkstēs saņemt pensiju piešķirtajā apmērā.

Turklāt pensiju regulāri vienu reizi trijos gados pārreķinās. Un pārreķināto pensiju veidos agrāk piešķirtu un no jauna uzkrātā pensija.

Tagad ir ļaužu grupa, kas nekad nav strādājuši algotu darbu un saņem sociālo pensiju 22,73 latos. Kā notiks turpmāk? Ja cilvēkam nebūs pat to piecu apdrošināšanas stāža gadu? Sociālo pabalstu tāpat paredzēts maksāt.

Par iespējamo maksimālo pensiju vēl pārāgrī runāt, jo likumprojektā paredzēts, ka Ministru kabinets nosaka gada ienākuma apmēru robežu, no kura tiek izdarītas sociālās apdrošināšanas iemaksas. Vai šī robeža būs, teiksim, trīs vidējās mēnešalgas mēnesī, un no summas, ko labi situēts cilvēks nopelna virs šīs robežas, sociālās apdrošināšanas iemaksas nebūs jākārt, šobrīd vēl pateikt nevaram.

Visbeidzot, vai mainīsies arī pensijas aprēķināšana apgādnieka zaudējuma gadījumā?

L.Veldes kundze skaidro, ka šīs pensijas lielums būs atkarīgs no tā, cik liela būtu apgādnieka sagaidāmā vecuma pensija. Un, piemēram, vienam bērnam pienāksies 50 procenti no tās, diviem bērniem — 75 procenti un trīs un vairāk bērniem — 90 procenti.

Materiālu sagatavojuši
D.Kokareviča
(«Lauku Avīze»)

Oktobris Līvānu bērnu mākslas skolai ir īpašs mēnesis — šonedēļ tai ir dzimšanas diena — 7 gadi, kopš skola vērusi durvis saviem audzēkņiem.

Dzimšanas dienas «svinību» priekšvakarā par skolu un radošo gaisotni tajā stāstīja direktores vietas izpildītāja Inga Vaidere.

— Skolā galvenais akcents tiek likts uz dekoratīvi lietišķo mākslu. Vēl bez zīmēšanas, gleznošanas, kompozīcijas bērniem ir iespējas apgūt veidošanu, ādas māksliniecisko apstrādi, tekstilmākslu. Jauna specialitāte šogad ir vitražu veidošana.

Galvenais, ko cenšas panākt savās nodarbībās skolas pedagogi, — iemācīt radošu pieeju jebkuram materiālam, vienalga, vai tas būtu māls, smiltis, akmens, stīkls, papīrs vai kas pilnīgi cits.

Skolā strādā septiņi pedagogi, visiem

zīmē, glezno, skicē brīvā dabā. Savādāk kā citus gadus bija organizēta šīs vasaras prakse. Madaliņā otrajiem kursiem bija iespējams pilnībā parādīt savu iztēli, darbojoties ar apkārtne esošajiem dabas materiāliem, no kuriem veidoti objekti tika iemūžināti fotogrāfijās. Tās bija gan savdabīgas instalācijas dabā, gan īpatnējas «arhitektoniskas» formas, pat cepures un tērpi, — viss dzīvs tikai īsu brīdi, jo pati daba jau ir ļoti plastiska un mainīga.

Protams, žēl, ka skolai līdzekļu ir maz

7 svecītes Līvānu bērnu mākslas skolas dzimšanas dienas tortē

ir veidēja speciāla mākslinieciskā izglītība, bet pasniedzēja Ilze Griezāne studē LMA Rēzeknes filiāles mākslas pedagoģijas nodaļā.

Līvānu bērnu mākslas skolā mācās apmēram 60 audzēkņi, šogad nokomplektēti trīs pirmie kursi. Turpmākos gados audzēkņus paredzēts uzņemt konkursa kārtībā. 1. kursa audzēkņu vecums ir ļoti dažāds, sākot no 8 līdz pat 13 gadiem. Bet piecgadīgajiem bērniem mākslas skolā darbojas sagatavošanas klases. Māmiņas savus zīmēgribošos mazuļus reizi nedēļā uz pāris stundām atved radoši pastrādāt. Skolas pedagogi mazajiem nemāca «pareizi» zīmēt un gleznot, bet cenšas atrastīt tos dabiskos talantus, kas viņos šajā vecumā ir, un saglabāt šo bērnu pasauli uztverī.

Skolā audzēkņi mācās 13 stundas nedēļā, bet tiem, kuriem nav laika nākt uz visiem priekšmetiem, ir brīvais apmeklējums. Pārsvārā tie ir skolēni, kuri vēlas mācīties tālāk mākslas koledžās, tajās apmeklēj kurusus, bet Līvānu bērnu mākslas skolā padziļina savas prasmes atsevišķos mākslas priekšmetos.

Mākslas skolu var absolvēt 4 vai 5 gados, atkarībā no skolēnu vecuma un spējam. Beidzot skolu, tās audzēkņiem jāizstrādā diplomdarba projekts un jāizstāvē šis diplomdarbs. Ja atrodas līdzekļi, mākslas skolas beidzēji kā diplomdarba tēmu izvēlas kāda pilsētas objekta apgleznošanu, tādējādi Līvānos kļūst par vienu neizteiksmīgu mūri vai sienu mazāk, — dekoratīvi apgleznots, turpmāk tas iegūst mākslas darba nozīmi.

Kad beidzas mācību gads un pienāk vasara, mākslas skolas skolēniem ir zaļās prakses (vasaras plēnē), kuru laikā bērni

un tik bieži neizdodas sagādāt nepieciešamos materiālus kāda lielāka un paliekošāka vides objekta radīšanai.

Runājot par skolu — pagaidām tā ir rajona padomes pakļautībā, bet vai tā paliks arī turpmāk, vai arī skola tiks nodota Līvānu pašvaldības pārziņā, par to joprojām īstas skaidrības nav.

Mācību maksa audzēkņiem ir simboliska (apmēram Ls 1,18 mēnesī). Arī nodarbībām nepieciešamos materiālus skola atļauj izmantot no tās krājumiem, jo ne visiem skolēniem izdodas sagādāt visu nepieciešamo, arī līdzekļu tam dažkārt pietrūkst.

Skolu ar līdzekļiem nelutina arī bagāti sponsori, izņemot atsevišķus labvēļus. Tāds ir i/u «Rattā», kura īpašnieks, pats būdams mākslinieks, «nosponsorējis» Līvānu bērnu mākslas skolai dažas savas gleznas un mākslas grāmatas, kā arī pārskaitījis mākslas skolas kontā alkohola tirdzniecības licences saņemšanas summu (Ls 300). Nesavtīgi vai savtīgi domājošus sponsorus skola, protams, varētu vēlēties vairāk.

Mākslas skolai savulaik bijusi doma aicināt Līvānos un apkārtnē dzīvojošos un strādājošos māksliniekus uz sadarbību, rīkot viņu darbu izstādes un citas aktivitātes. Šī ideja joprojām dzīvo — māksliniekus ar saviem sadarbības vai citiem radošiem priekšlikumiem gaida Līvānu bērnu mākslas skola. Būtu lieliski, ja šī skola laika gaitā izveidotos par mākslas centru Līvānos.

Bet pašreiz labākā dāvana skolai dzimšanas dienā ir tie audzēkņi, kuriem māksla patiešām ir aicinājums un kuri šajos 7 gados pēc Līvānu bērnu mākslas skolas beigšanas ir iestājušies Saules skolā Daugavpilī, Rīgas Amatniecības vidusskolā, arī Rīgas un Rēzeknes lietišķās mākslas koledžās.

Daina Kursīte

Jauno matemātiķu konkurss

Rudens ir ražas laiks dabā, bet jauno matemātiķu konkursa dalībniekiem tas ir jauna darba cēliena sākums.

Šajā konkursā tiek aicināti piedalīties skolēni, kuri mācās ne augstāk kā 7. klasē. Mācību gada laikā tiks piedāvātas sešas kārtas — katrā pieci uzdevumi. Mēs gaidīsim risinājumus no katra, kuru būs ieinteresējuši šie uzdevumi — neatkarīgi no tā, vai tie būs viena, vai visu piecu uzdevumu atrisinājumi. Un tā

1. kārtas uzdevumi
1. Uzņemēt 5 riņķa līnijas tā, lai tām būtu tieši 22 krustpunkti!
2. Pircējs izvēlējās preces par 3 Ls un iedeva pārdevējam 5 Ls. Pārdevējam nebija sīknaudas, ko izdot pircējam. Viņš paņēma pircēja 5 Ls un devās pie kaimiņa tos samainīt sīkākās naudas zīmēs. Kad pārdevējs bija norēķinājies ar pircēju un pircējs bija aizgājis, pie pārdevēja atnāca kaimiņš ar ziņu, ka pārdevēja iedotie 5 Ls ir viltoti. Pārdevējs paņēma viltoto naudas zīmi un atdeva kaimiņam īstu 5 Ls naudas zīmi.
3. Cik naudas pārdevējs zaudēja aprakstītajā situācijā?
3. Uzzināt tādas 1995 naturālu skaitļu x un y pārus, lai vienādi būtu $xy + 1 = x + y$ būtu pareiza.
- Piemēram, pāris $x = 2$ un $y = 3$ neder, jo $2 \times 3 + 1 \neq 2 + 3$.
4. Pierādīt, ka taisnstūri, kura izmēri ir $n \times 2m$ rūtiņas (n un m — naturāli skaitļi, ne mazāki kā 2), var pārklāt ar diviem slāpiem domino kauliņu, 1×2 rūtiņas tā lai
- 1) katrs slānis pilnībā pārklāj taisnstūri (ne vairāk),
- 2) nekādi divi domino kauliņi no dažādiem slāpiem nesakrīt pilnībā.
5. Taisnstūrī, kura laukums ir 5 dm^2 , izvietoti 9 taisnstūri, katrs no kuriem laukums ir tieši 1 dm^2 . Pierādīt, ka starp šiem taisnstūriem var atrast tādas divus, ka to kopējās daļas laukums ir vismaz $\frac{1}{9} \text{ dm}^2$.

Atbildes lūdzam sūtīt uz adresi: «Jauno matemātiķu konkursam»,

Daugavpils ielā 34, Preiļos, LV 5301, M.Seilei.

Darbu iesūtīšanas termiņš: 1. novembris.

Atcerieties, ka pilnīgam matemātikas uzdevuma atrisinājuma vairumā gadījumu nepietiek tikai ar atbildi.

1. kārtas rezultāti un nākošās kārtas uzdevumi parādīsies apmēram pēc mēneša. *Labu veiksmi!*

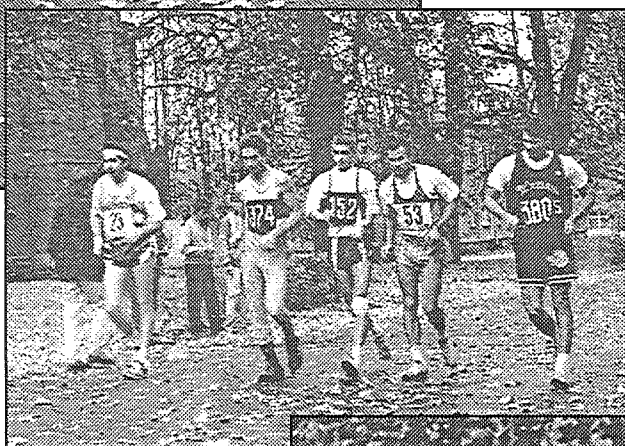

Atkal rudens, atkal soļošana un atkal rekords!

Līdz ar rudens lapu zeltu, sezonas izskaņā, Preiļos sabrauc spēcīgākie soļotāji. Un tā jau piekto gadu. Rakstot par Latgales novada jaunatnes sporta spēlēm vieglatlētikā minēju, ka mani iepriecina aktīva skolotāju iesaistīšanās sacensībās. Mana slikti lasāmā rokraksta dēļ avīzē gan parādījās «plaša soļotāju piedalīšanās», un nevienam tas neradīja jautājumus, tā, lūk, esmu pieradinājis lasītāju pie šī sporta veida. Bet nav jau nekādas īpašas mīlestības pret šo vieglatlētikas disciplīnu, ja nu vienīgi cieņa pret sportistiem, kuru milzīgais, neatlaidīgais darbs nevar neizraisīt apbrīnu un vēlēšanos palīdzēt.

Visa sākumā bija neciešamie treniņu apstākļi vieglatlētikas tehnisko disciplīnu pārstāvjiem Līvānos, vienīgi skrējēju un soļotāju rīcībā bija mežs, ielas un apkārtnes ceļi, ko arī centāties maksimāli izmantot. Un ir piepildījies kaut kur ļoti dziļa tainība, kad pirmo Latvijas skolēnu spartakiādes čempiona nosaukumu pirms 20 gadiem Līvāniem izcīnīja soļotājs Ēvalds Lavrentjevs, bet pirmo jau neatkarīgās Latvijas pieaugušo čempiona zelta medaļu uz mūsu pilsētu atveda Vjačeslavs Grigorjevs par uzvaru valsts čempionātā soļošanas krosā. Protams, runa te ir tikai par vieglatlētu izcīnītām medaļām. Šis pēckara gados populārais un pirmais neatkarības gados reanimētais sporta soļošanas veids gan mūsdienās tā īsti neiedzīvojās, bet cik tas būtu piemērots Līvānu ielām un ceļiem, vai ne? Un vai tad Galēnos, Riebiņos, Vārkavā, no kurienes nāca un nāk mūsu jaunie soļotāji, ir citādi? Vai tad tur ir normāls stadions, kur nopietni trenēties sprinteriem, lēcējiem, metējiem? Katrā ziņā saulaik *Mihails Uljanoviča Mihailova* sporta sabiedrība pausto domu un arī mūsdienu Līvānu «saimnieku» atbalstīto uzskatu, ka jāizmanto esošās sporta bā-

zes, realizējam dzīvē. Tā sāka parādīties republikas sacensībās Preiļu rajona soļotāji.

Dabiski, ka, augot mūsu soļotāju saimei, piedaloties dažādās sacensībās mūsu valstī un aiz tās robežām, radās nepieciešamība rīkot sacensības pašu mājās. Un tā katru rudeni sezonas beigās, kad ir aunu kaujamais laiks, Preiļos sabrauc «pirkstgala-papēža» meistari no Ogres, Tukuma, Valmieras, Cēsīm, Murjāņiem,

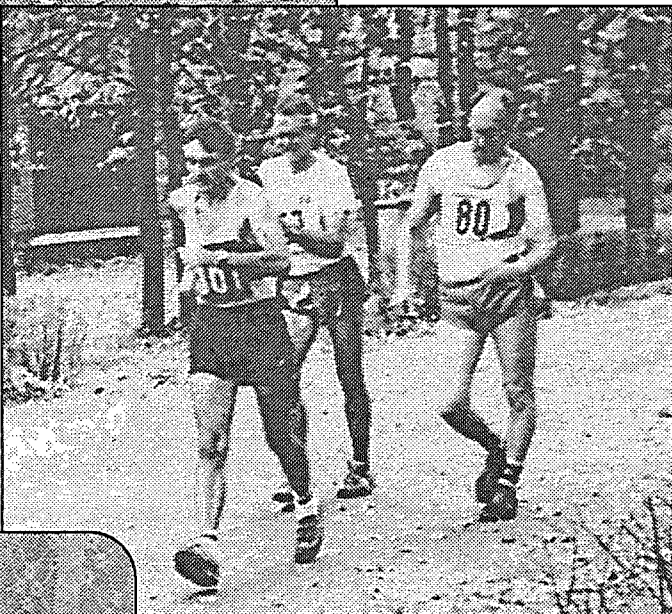
kā arī seni un jauniegi draugi no kaimiņvalstīm. Šogad gan tieši šīs dienas Zviedrijā ir klubu sacensības Bornā un Lietuvas jauniejiem soļotājiem sacensības stafetes komandām Alītus. Bet mūsu vislabākie draugi no Birštonas tomēr ir klāt, viņu vidū arī pasaules čempionāta dalībniece Sonata Milušauskaite. Cīņas var sākties!

Pirmo dienu ar startiem netradicionālā distancē — 1 jūdze SK «Cerība» stadionā. Meitenēm konkurence vislielākā (9 dalībnieces), bet tas nerada problēmas galēnietei Evitai Ertei, tagad jau Murjāņu sporta ģimnāzijas audzēknei, kura no pirmajiem soļiem pārliecinoši dodas preti uzvarai — 8 min. 10,2 sek.

Sivā cīņā ar Tukuma un Ogres meitenēm trešā finišē Riebiņu vidusskolas skolniece Aļona Čonka.

Zēniem abās dienās cīņa noris starp Modra Liepiņa trenētajiem Tukuma pilsētas soļotājiem un mūsu Galēnu pagasta puīšiem, skolotāja Jāņa Upenieka sagatavotajiem audzēkņiem. Šoruden pāraķi ir tukumnieki.

Aivars Kadaks šo distanci veic jauna sacensību rekorda līmenī — 7 min. 00,1 sek. Mūsu Kaspars Briška izcīnā otro vietu. Tad arī klāt sacensību «nagla» — 1 jūdzes soļojums sievietēm. Ļoti ātri uzsāk soļojumu mūsu sacensību ikgadējā dalībniece Ilze Apse, bet nekur tālu Sonata

jau viņu neatlaiž un otrā apļa vidū ir jau garām Ilzei. Tālāk viņas pārkums nav apšaubāms. Vienas jūdzes distance pieveikta 6 min. 46,4 sek., bet arī Ilze šī cīņā spēja labot Latvijas rekordu, tagad tas būs 7 min. 00,9 sek. un pierakstīts Latvijas Policijas akadēmijā, kur Ilze Apse studē šobrīd.

Vīriem, nepiedaloties Modrim Liepiņam un Aigaram Fadejevam, uz rekordsoļojumu bija grūti cerēt, bet interesi gan soļotāju, gan skatītāju rindās izraisīja Normunda Piebalga starts. Pagājuši trīs gadi, kopš Normunds soļošanu nomainīja ar skriešanu. Daudziem negaidīti, bez speciāliem treniņiem, vairāk gan komandas interešu mudināts, uzvarēja Latgales novada sporta spēlēs Rezeknē ne tikai 5 km skriešanā, bet arī soļošanā ar ļoti labu rezultātu — 20 min. 46,4 sek. Un kāpēc gan lai trīsreiz īsākā distancē nepārbaudītu mūsu šobrīd vadošos soļotājus? Īsta pārbaude gan neiznāca, jo arī Salenieks sestdien ceļgala traumas dēļ nestartēja. Normunds uzvarēja ar rezultātu 6 min. 05,2 sek., apsteidzot Birštonas soļotāju Rolandu Žukas un līvānieti Ēvaldu Lavrentjevu. Lietuviešu ātrākais juniors Daugūnas Zujus 1 jūdži gan nosoloja vēl žīgāk — 5 min. 52,5 sek.

Svētdien, kad sacensības pārcēlās Preiļu pilsētas ielās, Daugūnas ātro soli varēja apbrīnot arī gājēji. 5 km distancē

veikta 20 min. 57 sek. Normunds galveno, sacensību rīkotāju dāvāto kausu izcīnīja bez lielas piepūles, 10 km nosolojot 44 min. 35 sek., tāpat arī Sonata Milušauskaite 5 km šoreiz veicot ar smaidu uz lūpām — 22 min. 46 sek. Toties ļoti sivi 5 km distancē svētdien cīnījās veterāni. Finišā pārkums bija Ojārs Pārums no Iecavas — 25 min. 16 sek. Tikai nedaudz atpalika ogrēnietis Jānis Kaprālis un daugavpilietis Vladimirs Dribinčevs, attiecīgi 25 min. 23 sek. un 25 min. 29. sek. Vēl cienījamāku kungu grupā uzvaru izcīnīja līvānietis Gunārs Mikulis un starp dāmām 3 km distancē rīdziniece Nellija Lapiņa.

Visjaunāko meiteņu vecuma grupā priecēja riebiņietes Aļonas Čonkas cīņasspars un uzvaras grība. 1 km distancē viņa uzvarēja ar rezultātu 5 min. 17 sek. Godalgotās vietās arī Galēnu puīši un meitenes. Pēteris Erts visjaunākajā grupā izcīnīja trešo vietu — 1 km veikts 5 min. 14 sek., bet divus gadus vecāku zēnu konkurencē Kaspars Briška un Zintis Brūders cīņā ar tukumniekiem finišē otrais un trešais, 2 km nosolojot attiecīgi 10 min. 40 sek. un 11 min. 16 sek.

Arī starp jauniešiem Galēnu pamatskolas skolniece Vija Čaunāne izcīnā trešo vietu, 3 km nosolojot 16 min. 55 sek. Pārējās vecuma grupās visdažādākajās distancēs pirmās dienas laureāti neatdeva savas pozīcijas. Laikam cerēja, ka Aivars Noris no veikala «Oma» tikpat bagātīgi apdāvinās arī otrās dienas godalgoto vietu ieguvējus. Jau pirms otras dienas starta vismazākie zēni bažīgi man uzprasa: «Vai būs dzeramie?» Saņēmuši apstiprinošu atbildi, dodas distancē. Tirtogava «Erato» ar limonādi un minerālūdeni mūs ir apgādājusi patiešām bagātīgi.

Ir finišējuši pēdējie no 43 Preiļu balvu izcīņas V sacensību dalībniekiem. Izdalīti un notiesāti tirtogavas «Erato» dāvātie banāni. Ivars Vjakse steidz katrā komandai sagatavot sacensību rezultātu protokolus, jauno tehniķu stacijas pulciņa vadītājs Guntars Ormanis uz kausiem iegravē jauno čempionu uzvārdus. A/s «Līvānu stikls» gatavotie kausi tiek rindoti uz galda. Viss ir kā vienmēr, un tomēr nācis klāt kaut kas arī jauns. Man jauna un pat negaidīta bija Preiļu jauno uzņēmēju atsaucība. Gunārs Sviļāns no SIA «Salanga-Preiļi», Vitālijs Plīvda no tirtogavas «Erato», Aivars Noris no veikala «Oma», lūk, cilvēki, kas balstīja

šo pasākumu un ceru, palīdzēs arī turpmāk. Savu atbalstu, sacensību noslēgumā apbalvojot uzvarētājus, solīja arī Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Oļegs Hļebņikovs. Turēsim pie vārda! Un vēl kā pirmā bezdelīga ir sponsors no Jēkabpils — SIA «L & B» veikals «Fotolukss». Vai pienāks tādi laiki, kad par šo sacensību sponsoriem vēlēšies kļūt ne tikai Latgales novada, bet arī Rīgas firmas? Neņemot apgalvot, bet zinu, ka arī turpmāk ik rudeni soļotāji sabrauks Preiļos, lai cīnītos par mūsu pilsētas balvām.

Jāzeps Lazdāns,
sacensību galvenais tiesnesis

Attēlos:

● Antra Upeniece (76. num.) bija otrā gan sestdien, gan svētdien, viesmīlīgi finišā piekāpjoties tukumnieci Marīnai Petrovai (62. num.).

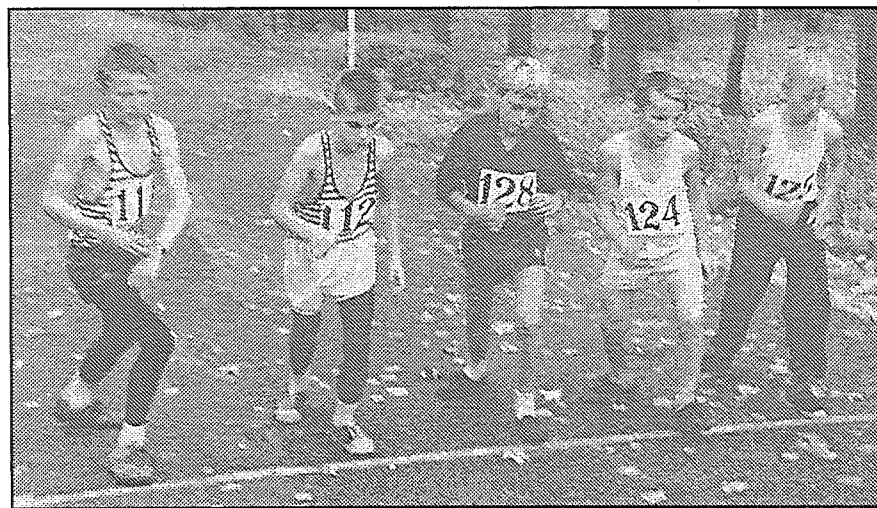
● Viri pagaidām vēl turas kopā. Normunds Piebalgs (53. num.), Ēvalds Lavrentjevs (374. num.), Aigars Salenieks (152. num.) rajona atklātā čempionāta (10 km) medaļas gan nevienam neatdeva.

● Distancē veterāni.

● Sonata Milušauskaite.

● Tukums pret Galēniem. Uzvarēja tukumnieki (111. un 112. num.), Pēteris Erts (124. num.) trešais.

Jāņa Silicka foto

Televīzijas programma

Sestdiena, 14. oktobris

LATVIJAS TV I

9.00 Savai zemei. Koncerts Atvadas vasarai. 10.00 Mielasts ar Mārtiņu. 10.20 Pasaules mode. 10.45 Muzikāli izklaidējošs rīts Pie Otto. 11.05 Brīvbilete uz teātri. 11.50 Mīlestība sāk. 28. sērija. 12.40 Globuss. 17.35 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.10 Mīlestība sāk. 29. sērija. 19.00 Mirkļi. 19.10 Bērniem. 19.20 TV - puikām un meitenēm. 19.25 Prezidenta laiks. 19.35 Vernisāža. 19.55 Kirurgi. 21. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Savai zemei. 22.00 Labvakar! piedāvā... Vakara intervija. 22.25 Vētrainā tikšanās. Vācijas mākslas filma.

LATVIJAS TV II

8.00-11.00 Picca TV. 11.00 TV veikals. 11.30 Vai tu zini? 11.45 Kristietība šodien. 12.30 Angļu valoda. 2. nod. 12.50 Franču valoda. 2. nod. 13.10 Vācu valoda. 2. nod. 13.25 Vācu valoda. 3. nod. 13.40 Itāļu valoda. 1. nod. 15.30 TV veikals. 16.00 Basketbols. Brocēni - Metropole. 17.30 Vācijas spogulis. 17.45 Aiz kalna kalns. 18.15 Tikšanās. 18.45 Paradīzes pludmale. 82. sērija. 19.10 Durvis uz panākumiem. LTS. 19.45 Ziņas. 19.55 Latloto. 20.05 Programma nedzirdīgajiem. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Apsveikuma koncerta Daudz laimes! pielikums. 22.45 E iela. 309. un 310. sērija. 23.35 Volejbols. Vildoga - Igaunijas Rivaal. 0.15 Modeļi dzīvē un fantāzijās. ASV seriāls. 1. filma Vienmēr dzintars.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.10 TV rīts. 9.30 Rīta agrumā. 10.00 Rīta pasts. 10.35 Padomi kulinārijā. 10.50 Dialogs. 11.10 Mult. filma. 11.20 Glezniecība. 11.55 NHL meistarsacīkstes. 14.30 Automašīna un es. 14.50 Dzīvnieku pasaulē. 15.30 Amerika un M. Taratuta. 16.00 Kādreiz... 16.10 Laimīgs gadījums. 17.00 Ziņas. 17.20 A. Raikins. Reiz bija... bija... 17.40 N. Mihalkova filmu retrospekcija. Melnās acis. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Karaliskā strēlnieka Šarpa piedzīvojumi. Anglijas seriāls. 1. sērija. 21.45 Atjautības ātrumsacīkstes. 22.25 Mult. filma. 22.30 Trakie suņi. Mākslas filma. 23.00 Ziņas. 23.10 Trakie suņi. Turpinājums.

Svētdiena, 15. oktobris

LATVIJAS TV I

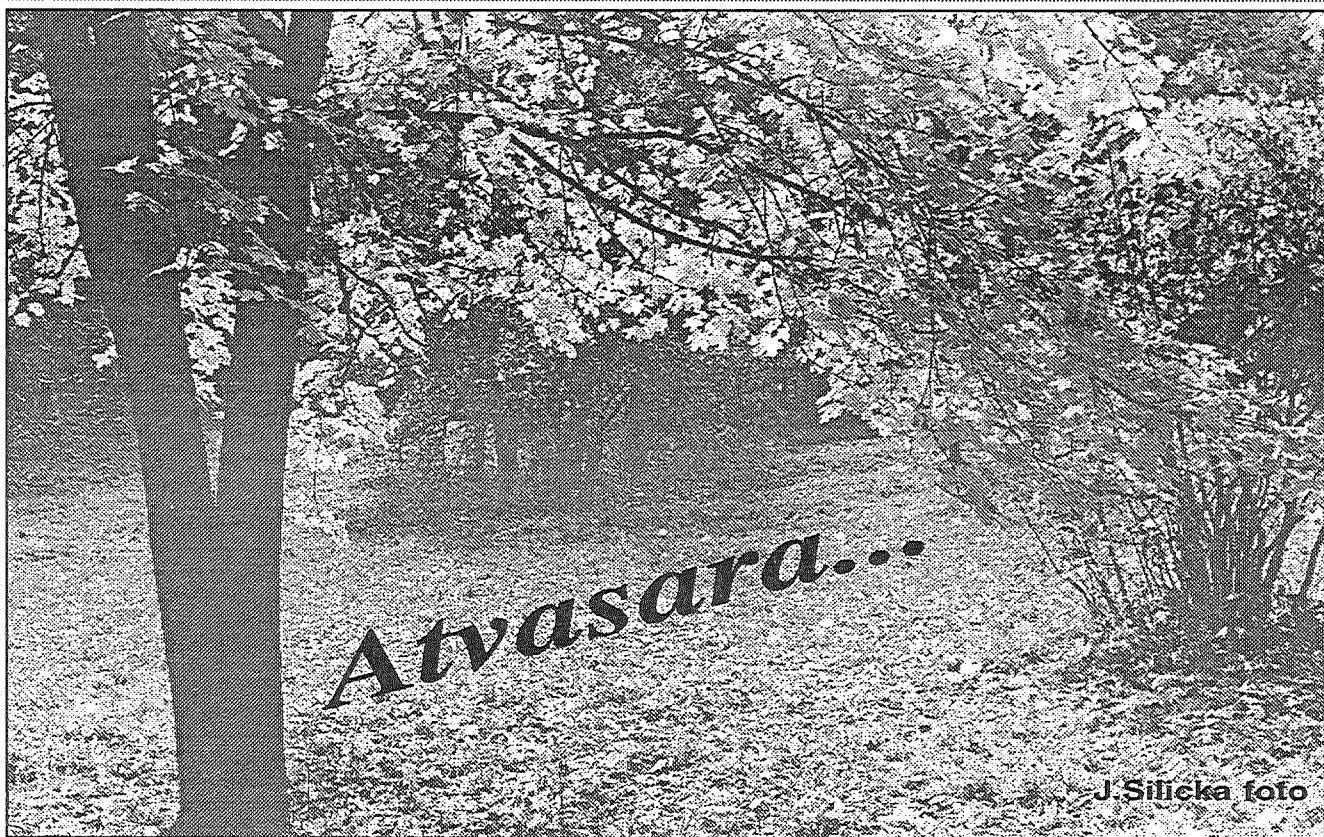
9.00 Savai zemei. 9.45 Bezrūpīgā svētdiena. 10.05 Rīta piekabe. 10.20 Es nolieku uz plaukta spārnus... 11.10 Mīlestība sāk. 29. sērija. 12.00 Sievišķīgs trio. 12.30 Dzied Rīta Hakola. 17.35 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.10 Izraēlas rezervāti. Dok. filma. 18.40 Skatuve piedāvā... 19.10 Bērniem. 19.25 TV - puikām un meitenēm. 19.35 Dziesma manai paaudzei. 19.55 Flinstoni. 98. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.20 Mūsu kinonedēļa. 21.30 Pauze. 22.30 Tie paši horoskopi. 22.45 Ar dziesmu par dzīvi.

LATVIJAS TV II

8.00-11.00 Picca TV. 11.00 Dievkalpojums. 14.00 LJBL meistarsacīkstes. 15.15 Latvijas meistarsacīkstes autokrosā. 15.45 Ols lobs, gosti lobī! Dejo Liesma. 16.30 Dzīvnieki un viņa teritorija. 17.00 No cikla Kalns. 17.15 Alise. 18.05 Paradīzes pludmale. 83. sērija. 18.30 Svētdiena. LTS. 19.00 Muzicē I. Galante un Latvijas Nacionālās operas kamerorķestrī. 19.30 Mult. filma. 19.45 Ziņas. 20.00 5 minūtes. 20.05 Pasaules meistarsacīkstes motobraucšanā šosejā pa apli. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Videoklipi. 22.30 Noziegumam pa pēdām. 87. sērija. 23.15 NTV-5.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

7.00 TV rīts. 9.30 Kamēr visi ir mājās. 10.00 Rīta zvaigzne. 10.45 No pirmavotiem. 11.00 Kalpoju Krievijai! 11.30 Spēlējiet, harmonikas! 12.00 Krievijas pilsētas. 12.30 Acimredzamais - neticamais. 13.00 Mans draugs - zirgs. 2. sērija. 13.30 Smieklu panorāma. 14.00 Ziņas. 14.20 Mākslinieka portrets. 15.10 Ceļotāju klubs. 16.00 Mult. filmas. 16.30 Futbola apskats. 17.00 Ziņas. 17.20 Lučano Pavaroti ar draugiem. 18.40 Mult. filma. 18.45 Air Amerika. ASV piedzīvojumu filma. 21.00 Svētdiena. 22.00 Karaliskā strēlnieka Šarpa

J. Silieka foto

piedzīvojumi. 2. sērija. 23.05 Ziņas. 23.15 Mīlestība no pirmā acu skatiena.

Pirmdiena, 16. oktobris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. Brazīlijas mākslas filma. 1. sērija. 16.35 Aci pret aci. 17.20 Tie paši horoskopi. 17.35 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.10 Nezināmajam dievam. 3. sērija. 19.10 Bērniem. 19.30 Saimnieks. 20.00 Zemnieku spēle Dauderos. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Sensācija. 7. sērija. 22.05 Zīmes. 22.50 Mūsu kinonedēļa. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Kultūras programma Mare Balticum.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 18.15 Noziegumam pa pēdām. 87. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Jautājums pēc būtības. 19.45 Ziņas. 20.00 DUP multimediju centrs piedāvā. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Šajā pusē. 22.40 E iela. 311. un 312. sērija. 23.30 Paradīzes pludmale. 84. un 85. sērija.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodijul 19.00 Ja... 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Bagzs. 3. sērija. 21.50 Vēstures miklas. 22.35 Tvīnpika. 23.00 Ziņas. 23.10 Tvīnpika. 0.20 Nedēļas sporta apskats.

Otrdiena, 17. oktobris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. 2. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Mielasts ar Mārtiņu. 9.50 Zīmes. 16.30 Teātru jaunumi. 16.50 Mult. filma. 17.00 Pasaka, pasaciņa... 18.00 Ziņas. 18.10 Festivāla Kamermūzikas dienas atklāšanas koncertā. 19.00 Mans būs mans. 19.10 Bērniem. 19.30 Skats no malas. 19.55 Kirurgi. 22. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Kinovakars. Zuzū. Francijas mākslas filma. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Eiropas muzikālās pilsētas.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.30 Vācu valoda. 4. nod. 17.45 Vācu valoda. 5. nod. 18.00 Valdības preses konference. 18.30 TV veikals. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Ēterā - Kurzemes TV. 19.30 Mult. filma. 19.45 Ziņas. 20.00 Klēts. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Rīgas kalendārs Norčepingā. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 88. sērija. 23.10 NTV-5.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodijul 19.00 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 N. Mihalkova filmu retrospekcija. Bez lieciniekiem. 22.30 Maskava. Kremlis. 22.50 Tvīnpika. 23.00 Ziņas. 23.10 Tvīnpika.

Trešdiena, 18. oktobris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. 3. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Mans būs mans. 9.40 Skats no malas. 10.05 Dziesma manai paaudzei. 10.20 Kirurgi. 21. sērija. 16.30 Saimnieks. 17.00 Spēlmaņu cilts. 17.35 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.10 Latviešu tautasdziesma Nāk rudentiņš. 18.20 Kā puķe plaukst. Sporta deju koncerts. 19.10 Bērniem. 19.25 Ex libris. 19.40 Nedēļas vidū. 19.55 Flinstoni. 90. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Tā esot bijis, tā varētu būt... 21.30 Dubultekotika. Kino - 100. 22.25 Pozitīvi izklaidējošā vakara programma Popkultūras akadēmija. 23.00 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.10 Angļu valoda. 3. nod. 17.30 Franču valoda. 3. nod. 17.50 Ēterā - Zemgales TV. 18.00 Latvijas basketbola līgas sacensības. 20.00 Vizīte. 20.20 Problēma stopkadrā. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Dzīvīte, dzīvīte... 22.55 E iela. 313. un 314. sērija. 23.45 Šokējošais šovs.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 Tēma. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodijul 19.00 Zaudētā meklējumos. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.45 Smieklu panorāma. 21.20 Futbols. Norvēģijas Rosenberg - Maskavas Spartaks. 23.20 Ziņas. 23.30 Futbola apskats.

Ceturtdiena, 19. oktobris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. 4. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Bezrūpīgā svētdiena. 9.50 Dzīvīte, dzīvīte... 10.35 Kirurgi. 22. sērija. 16.30 Eiropas muzikālās pilsētas. 17.00 Ar dziesmu par dzīvi. 17.45 Nedēļas vidū. 18.00 Ziņas. 18.10 Latvijas dievnami. Dok. filma. 18.40 Organizācijas Glābiet bērnu! un Latvijas TV raidījums. 19.05 Mirkļi. 19.15 Puspiekabe. 20.00 Teātru jaunumi. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15

90-tie. 22.05 Kriminālieta diviem. 19. sērija. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Kriminālieta diviem. Turpinājums. 23.15 Pasaules mode.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 16.30 TV veikals. 17.00 Saeimas frakciju viedokļi. 17.45 Hameleonu rotalas. 121., 122. un 123. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Mazajiem par zvēriņiem. 19.45 Ziņas. 20.00 Cilvēki un kuģi. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Zaļo gaismu - dziesmām! 23.00 E. Dārziņš. Melanholiskais valsis. 23.10 NTV-5.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 Futbols. Norvēģijas Rosenberg - Maskavas Spartaks. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Loto spēle Miljons. 19.00 Viens pret vienu. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 N. Mihalkova filmu retrospekcija. Mīlas teritorija. 22.50 Muzikāli izklaidējošs raidījums. 23.00 Ziņas. 23.10 Muzikāli izklaidējošā raidījuma turpinājums. 23.45 Tvīnpika.

Piektdiena, 20. oktobris

LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Tiesības mīlēt. 5. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Vizīte. 9.50 Tā esot bijis, tā varētu būt... 10.05 90-tie. 16.30 Sievišķīgs trio. 17.00 Ex libris. 17.15 Puspiekabe. 18.00 Ziņas. 18.15 Mīlestība sāk. 30. sērija. 19.10 Bērniem. 19.30 Kriminālais ekspresis. 19.50 Globuss. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 TV muzikālais tilts. 22.05 Es esmu laimīgs cilvēks... 23.00 Nakts ziņas. 23.05 L. van Bēthovens. 5. simfonija.

LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.10 Angļu valoda. 3. nod. 17.30 TV veikals. 18.00 Kristīgā programma. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Dienas tēma. 19.45 Ziņas. 20.00 Sporta programma. 20.30 Ziņu apskats. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Hameleonu rotalas. 124., 125. un 126. sērija. 23.25 Mikrofona nakts programma.

KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 Viens pret vienu. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Mežonīgais lauks. 18.25 Cilvēks un likums. 18.55 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 N. Mihalkova filmu retrospekcija. Radi. 21.55 Skatiens. 22.50 Ziņas. 23.00 Makss - mana mīlestība. Mākslas filma.

Skolotāju diena Gailišu pamatskolā

Šī gada 29. septembrī Gailišu pamatskolā notika skolotāju dienai veltīts pasākums. Skolotājiem lasīja dzejas rindas, dāvāja ziedus, piemiņas kartītes.

Pēc svinīgās daļas skolotājiem klāja kafijas galdu, ļāva atpūsties. Šīs divas stundas mācību procesu jaunākajiem biedriem vadīja 7. klases skolēni. Viņiem bija iespēja iejusties skolotāju vietā, saprast, cik grūti vai viegli skolotāji pelna maizi.

Jāsaka, ar stundu vadīšanu skolēniem bija tā pagrūtāk, tas tomēr labāk izdodas skolotājiem.

Pēc divām stundām skolotāji ieradās zālē uz kon-

kursu «Skolēni pret skolotājiem».

Konkursā abās komandās piedalījās pa astoņiem dalībniekiem. Konkurss notika divās kārtās — atjautība un veikluma.

Atjautības uzdevumu kārtā skolotāji bija visai modri — minēja miklas, rakstīja, domāja un runāja, taču tās pietrūka veiklības kārtā. Visai kūtri gan skolēni, gan skolotāji bija stafetēs. Dažiem skolotājiem, kā viņi paši izteicās, tas ir attaisnojami, bet skolēniem gan nē.

Gan atjautībā, gan veiklībā skolotāji izrādījās pārāki, tā tam laikam gan arī jābūt.

Katra komanda saņēma devītas klases gādātu balvu. Šajā dienā tika rīkota arī bezmaksas loterija.

Liels paldies jāsaka šīs dienas pasākumu sponsoram — Rušonas pagasta padomei. Pateicoties tās atbalstam, šīs dienas notikumi bija patīkamāki.

Lūk, tā Gailišu pamatskolā aizvadīja skolotāju dienu, un visi vairāk vai mazāk priedīgā noskaņojumā devās uz mājām.

E.Slicāne,

Gailišu pamatskolas 9. klases skolniece

ARSTA PADOMS

Rūpēsimies par saviem zobiem

Mēs katrs esam apbrīnojuši ārvalstnieku smaidu, kas atsedz skaistus, veselus zobus. Veseli zobi labi izskatās, dara cilvēku skaistu un nodrošina tam labu pašsajūtu. Bet tas panākts tikai ilgstoši un pāreizi rūpējoties par saviem zobiem: rūpējoties par mutes higiēnu un lietojot dažādus kariesa profilakses līdzekļus — fluoru saturošus preparātus.

Jau sen visā pasaulē zinātniski un praktiski pierādīts, ka visefektīvākais zobu kariesa profilakses un ārstēšanas (sākuma stadijas) līdzeklis ir fluors.

Ar zobu kariesa profilaksi saprot zobu emaljas pretestības paaugstināšanu pret skābju iedarbību, kas rodas sliktas mutes higiēnas, nepareizas saldumu lietošanas vai arī sliktā vispārēja organisma veselības stāvokļa dēļ. Fluors var tieši iedarboties uz zobu emalju vai arī nonākt no gremošanas trakta ar asinīm pie zoba aizmētņa un rezultātā padarīt zobu emalju daudz izturīgāku pret bojāšanos, veicina zobu emaljas mineralizāciju. Fluoram piemīt arī antibakteriāla iedarbība, atrodies mutes dobumā, tas kavē baktēriju vairošanos un līdz ar to aizkavē arī ogļhidrātu pārstrādi skābēs, samazina skābju veidošanos mutē, lēnām veidojot zobu aplikumu.

Diemžēl fluora daudzums Latvijā dzeramajā ūdenī ir nepietiekams. Pēc pasaules literatūras datiem fluora norma dzeramajā ūdenī ir 0,7-1,0 mg/l. Tā kā pārsvarā Latvijas rajonos fluora koncentrācija dzeramajā ūdenī sasniedz tikai 0,21-0,42 mg/l, bet Rīgā — 0,18 mg/l, tad vienīgā efektīvā iespēja aizsargāties no zobu kariesa ir papildus ik dienas uzņemt iztrūkstāšo fluora daudzumu. Fluoru var uzņemt ar ūdeni (aplikāciju veidā), pārtikas produktiem, fluoru saturošām zobu pastām, tabletēm, geliem, lakām un citiem īpašiem kariesa profilakses līdzekļiem. Vienkāršākie un pieejamākie pašreiz Latvijā masveida lietošanai fluoru saturošie līdzekļi ir NaF tabletes un fluoru saturošas zobu pastas.

Valsts firma «Grindeks» ražo NaF tabletes. Vienu tableti, kas satur 2,2 mg nātrija fluorīda, vajadzētu lietot katru dienu (250 tabletes gadā) katram bērnam, sākot no 5-6 gadu vecuma. Bērniem no 2 līdz 5 gadu vecumam vajadzētu lietot pa vienai nātrija fluorīda tabletei, kas satur 1,1 mg NaF, katru dienu (250 tabletes gadā).

Zobu ārstēšana un jo sevišķi protezēšana ir ļoti dārga, turklāt pakāpeniski sadārdzinās, tāpēc lietosim fluoru saturošas tabletes regulāri, ilgstoši (viens profilakses kurss ilgst 250 dienas) un pareizās devās (kā norādīts lietošanas pamācībā), kā arī tīrīsim zobus ar fluoru saturošām zobu pastām vismaz 2 reizes dienā. Pateicoties fluorsaturošu līdzekļu masveida lietošanai daudzās pasaules industriālās attīstītās valstīs (Skandināvijā, ASV, Kanādā, Austrālijā u.c.) zobu kariess kā masveida slimība jau likvidēta.

Ir pienācis laiks arī katram pašam sākt rūpēties par savu veselību — arī par saviem zobiem.

Anita Baiba Luste,
veselības apdrošināšanas akciju
sabiedrības «Rīgas slimokase»
direktora vietniece, Dr. sc. ing.

Sludinājumi un reklāma 22305

Šūšanas darbnīcā pieņem pasūtījumus sieviešu apģērbu šūšanai.
Interesēties Preiļu kooperatīvajā arodividusskolā, šūšanas darbnīcā.

Upmalas pagasta valdes telpās darbu uzsāk veterinārā aptieka.
Darba laiks no 9 līdz 13, brīvdiena svētdiena.

Kameņecas dzirnavās

- lopbarības graudu malšana,
  - pārtikas graudu malšana un bīdelēšana; strādā lobītājs,
  - vilnas kārsana un vērpšana.
- Tel. 17664 no plkst. 8.00 līdz 20.00

Firma Līvānos, Dzelzceļa ielā 19
visu diennakti iepērk krāsaino metālu lūžņus.

Cenas pēc vienošanās. Tūlītēja samaksa.
Tāl. 43668, 43778 darba laikā, 44435 ārpus darba laika.

Pārdod

Opel Kadett 1.6, dizelis, 3 durvis, 1985.g. (jaunais modelis). Tel. 21400;

Ford Sierra, 1984.g. Tel. 55743;

BMW-520i, 1984.g., labā kārtībā, nesen no Vācijas. Tāl. 24342;

VAZ-2106, 1976.g., labā tehniskā kārtībā, Ls 600. Tel. 246-62109;

lēti avarējušu Ford Sierra, 1985.g., tikko no Vācijas. Tel. 23868;

M-412, 1984.g. Tel. 22949;

GAZ-24. Tel. 55769;

GAZ-21R. Tāl. 44912;

automašīnu GAZ-69A Upmalas pagasta Upmalā. A.Onckulis;

Audi-80, 1984. g., pārejas modelis, motors 1,6 l, un Audi-100, 1983.g. Tel. 8-241-94244, 8-22-235519;

UAZ-469B, braukšanas kārtībā, rezerves daļās. Tāl. 54670 vakaros;

Opel Ascona, Opel Rekord, Audi-100, Audi Coupe, Ford Sierra, ražoti 1984-1986.g. Tel. 24617;

Audi-100, 3400 \$. Tel. 21268;

VAZ-2101. Tel. 24640;

Kaukāza aitu suņa kucēnus. Tāl. 22724;

zemeņu stādus. Tāl. 46749;

kāpostus. Tel. 32245;

ledusskapjus «Snaige». Tel. 21268;

privatizētu divstābu dzīvokli. Tel. 23194;

zemesgrāmatā reģistrētu zemi, mežu, labu māju, mūra kūti un citas ēkas. Tāl. 8-22-259390;

soložāgi (VEF-REC galds + Johnsered 2095). Tel. 41273 rītos līdz 8, vakaros pēc 20;

ķēvi (5 g.) un plaujmašīnu. Tel. 56631;

1,3 g. vecu kumeļu (ķēvīti). Tel. 18215;

samta atpūtas mēbeļu komplektu. Tāl. 22935;

divstābu dzīvokli Preiļos. Tel. 21515;

trīs- un divstābu dzīvokļus. Zvanīt 23333 dienā vai 21856 vakaros;

inkubatoru, sintezatoru. Tel. 56660;

kāpostus. Tāl. 22916;

miežus, kviešus, kāpostus, darba zirgu (4,5 g.), VAZ-2103 priekšējo režģi, VAZ-21011 aizmugurējās durvis. Tel. 22888.

Pērk

govu un kartupeļus. Tāl. 57703;

mežu zāģēšanai izlases veidā un skuju koku zāģbaļķus (garums 5,10 m, diametrs no 18 cm). Zvanīt 56804 no 19 līdz 21;

jaunlopu, cūkas gaļu un aitas dzīvsvārā. Tāl. 55625;

VAZ. Var būt remontējama. Zvanīt 23964 no 19 līdz 21;

labiekārtotu divstābu dzīvokli Preiļos. Zvanīt 23316.

Maina

izremontētu labiekārtotu 1 istabas dzīvokli pret lielāku. Visi Preiļos. Zvanīt 22636 vakaros;

kooperatīvo 3 istabu dzīvokli pret 2 istabu un 1 istabas dzīvokļiem. Tel. 22949;

divstābu dzīvokli ar ērtībām Preiļos pret dzīvokli Rīgā. Zvanīt 22786 no 8 līdz 17.

Dažādi

Tiek organizēti šūšanas un piegriešanas kursi. Uzziņas pa tel. 23567 vakaros.

SIA «Gaujas koks»

iepērk svaigi zāģētus egles un priedes zāģbaļķus, diametrs 18-20 cm par 32 \$, 22-24 cm par 37 \$, 26-36 cm par 40 \$, 38-42 cm par 45 \$.

Pievedam ar mūsu transportu, samaksa tūlītēja.
Tāl. 927739.

**RNS-D
SIA**

Līvānos pārdod
dīzeļdegvielu.
Tāl. 43668, 43778.

Atnesot uz motorzāģu veikalu «Celmeņi» jebkurā firmā ražotu motorzāģi komplektā, neatkarīgi no bojājuma pakāpes un vecuma, jūs iegūsiat jauno «Husqvarna-257» motorzāģi ar Ls 50 atlaidi.
Gaidām jūs mūsu veikalā «Celmeņi» Preiļos, Mehanizatoru ielā 2 no 16. līdz 30. oktobrim. Tāl. 21483.

Cik salts šis rīts, —
Klau, vēji staigā,
Un kaut kur izgaisusi
Tēva balss...
S.Sīle
Izsakām dzīļu līdzjutību Skaidritei Vitolai, TĒVU smiltāja izvadot.
Preiļu KSS ražošanas un sagādes apvienības kolektīvs

Vēl gribējās strādāt, dzīvot un būt,
Bet pēkšņi nakts un saule jau zūd.
A.Vējāns
Dalām bēdu smagumu ar Reginu Romanovsku, TĒTI zemes klēpi guldot.
Darba biedri no VZD Preiļu rajona nodaļas

Krita priede, krita egle,
Cita auga vietnā,
Mira mana māmuliņa,
Tās mūžam neredzēju.
Skumju brīdī esam kopā ar Lilitu Pastari, MĀMUĻU pavadot pēdējā gaitā.
Kolēģi

Klauvē mana dvēselīte
Pie Dieviņa namdurvīm.
Celies, Dieviņ, aun kājiņas,
Laid iekšā dvēselīti.
Izsaku līdzjutību Jāņa PLIVDAS ģimenei, viņu zaudējot.
Krustmeita Maruta

Nebūs man vairs tēva stāsta,
Gaišo skatu, silto glāstu.
Vienmēr iešu, mīlo tēt,
Tavā kalnā ziedus sēt.
Izsakām līdzjutību Pēterim Kotānam sakarā ar TĒVA nāvi.
Darba biedri

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu,
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā lai tev palīdzētu.
Izsakām visdziļāko līdzjutību Aleksandra FADEJEVA ģimenei un piederīgajiem sakarā ar viņa traģisko nāvi.
Preiļu rajona valsts policijas nodaļas kolektīvs

Izsakām visdziļāko līdzjutību Igoram Lazarevam, TĒVU smiltāja izvadot.
Darba kolēģi

NOVADNIEKS

Lai kraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi,
LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.
Pasūtījuma indekss 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums
«Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī
Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors
Pēteris Pizelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018
Iespēsts SIA «Latgales drukā»,
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums. Motlens 4760.